

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul Reg Ferdinant 4. Telefon: 151. — Sürögnyomda: Közlöny, Arad :—: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Eltérítési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lei Kisebbségre havonta 50 Lejjel több. :—: Egyes szám 3 Lei. Vasárnap 5 Lei :—: Bucu-rostjában 50 banj felár :—: Hirdetések tarifa szerint. :—:

49-ik éviolyam, 205. szám

Főszerkesztő: **STAUBER JOZSEF**
1897—1932.

Szombat, 1934. szeptember 15

A lengyel rejtély

Genfben két politikai szenzáció detonált, mindkettőt egy kéz robbantotta: Beck ezredes, a lengyel külpolitika felelős vezetője. Az egyik: Lengyelország elutasította a hónapok óta előkészített keleti paktumot. A másik: Lengyelország azonnali hatállyal felmondta a nemzetközi kisebbségi jogvédelem reávonatkozó intézkedéseit. A két bombát egyetlen akció indította egyetlen cél felé: a lengyel kéz Oroszország belépését akarta még a tizenkettedik óra utolsó másodpercében robbantani, hogy milyen sikerrel, azt a következő órák fogják csak megmondhatni.

A keleti paktum elutasítása nem volt százszázalékos meglepetés: Franciaországban már régebben tudják, hogy a lengyel barátság és a lengyel szövetség körül haj van. A francia sajtó hónapok óta sürgeti a lengyel politikát, hogy valljon szint s ez a sürgetés a váratlan német-lengyel paktumkötés óta nem alakult épp plátói balsejtelmeken. Hogy mi történt a Hitler-Pilsudszky-kötötte szerződés kulisszái mögött, arról a franciák se tudtak tényleket, de amit Lengyelország magatartásából nap-nap után megtudhattak, egyre megdöbbentőbb körvonalakkal rekonstruálta ezt a párnázott ajtók mögött kiagyalt és hétköznapi alatt tartott titkot. Ez a magatartás az egykori barátok, szövetségesek és protektorok felé már több is volt mint bizalmatlan és barátságtalan. Különösképpen az előcsatározások a lengyel-csehszlovák határon kezdődtek, a lengyelek mintegy titkos jelre váratlanul és megokolatlanul a sajtóban és a közigazgatási felelősök mögött pergőtűz indítottak Csehszlovákia ellen azzal, hogy a csehszlovák republika rosszul bánik az ottlévő lengyel kisebbségekkel. Mondani sem kell, hogy a vád mondva csinált volt, a csehszlovák politika és a csehszlovák statisztika kézenfekvő adatokkal bizonyította be, hogy sokkal lojálisabban kezeli a lengyel kisebbség ügyét, mint Lengyelország a csehszlovák kisebbségét. Mellesleg a lengyel kisebbség valóban elenyésző hányadát teszi a köztársaságnak, mindössze hat ezrelékét az összlakosságnak, de a lengyelek a dobpergészerű tüzzel olyan lármát csaptak, mintha legalább huszszor ekkora tömegről lenne szó. A provokáció meggyőző volt, de miután a terepet kiürítették s az üres pártókat felszedték, kiderült, hogy ez a lengyel nuinició is Németországban készült. Többibben és többfelől, felhivatalos helyekről is elhangzott az a vád, hogy Varsó a német-lengyel paktum titkos utasításai értelmében keverte a konfliktust, de Varsó egyetlenegyszer sem cáfolt. A hallgatás beismerte, hogy a berlini kéz valóban előírta a csetepatét, a régi szövetségesek mesterséges összeveszejtését.

Alig néhány nappal a németek elutasítása után, itt a lengyel elutasítás — mit jelent ez a feltűnő ismétlődés, a tagadásnak és visszahúzódnak ez a parallele? Azt jelenti vajjon, hogy a titkos paktum két tagja az egymással való megállapodás alapján egyidőben ugyanazt cselekszi? vagy azt jelenti-e, hogy Lengyelország e paktum nélkül is ugyanezt cselekedte volna? Tény, hogy Lengyelországnak egyébként sincs inyére Oroszország bevonása a nyugati szövetségekbe és bevonulása Genfben. Oroszország jelenléte Lengyelország eddigi jelentőségét erősen lecsökkenti s ha Varsó duzzog, érthető. Eddig a lengyelnek kulshelyzete volt Európa keletén s primadonnaszerepe a francia politikában. Oroszország hatalmas tömege eltolja a tegnapi dédelgetettjét a színpad előteréből. Mindent el kell

A kisebbségi kérdés áll a világpolitika középpontjában

A kisantant elvben magáévá tette a lengyel álláspontot. — Barthou, mint a kisebbségek mentora

Simon: „Nem lehet egyoldalulag felmondani a nemzetközi megállapodásokat“

GENFBŐL jelentik: A világsajtó élénken tárgyalja a tegnapi genfi szenzációt, Lengyelország meglepő bejelentését. Az Echo de Paris szerint, Franciaország szempontjából a lengyel indítvány elfogadhatatlan, mert nem tűrhetik, hogy az elzászi kisebbségek dolgaiba idegen államok beleavatkozzanak. Az angol lapok a békeszerződések áttörését látják BECK bejelentésében. A hangulat nagyon vegyes volt, amikor a Népszövetség mai közgyűlése megkezdődött. Zsúfolásig telt karzatok várták a három nagyhatalom, Franciaország, Anglia és Olaszország állásfoglalását.

Sir lord Simon angol külügyminiszter kijelentette, hogy kötelessége Anglia álláspontját ismertetni, nehogy hallgatását félre magyarázhasseék. A lengyel bejelentésnek két oldala van szerinte:

egyrészt a népkisebbségek védelmére vonatkozó indítvány, másrészt a kisebbségi egyezmény felmondásával való fenyegetés.

Az első rész a hatodik bizottság elé tartozik, a második részre pedig csak annyit jegyez meg, hogy Lengyelország először is elfogadta a kisebbségvédelmi pontokat, másodsor hozzájárult a védelem eljárásának módozataihoz is. Ezeket

a megállapodásokat egyoldalulag lehetetlen felmondani.

Barthou azzal kezdte beszédét, hogy mindenekelőtt magáévá teszi sir lord Simon érveit, azután leszögezte, hogy Franciaországot közvetlenül nem érdekli a nemzetiségi kérdés, de másfél évtizede megfigyelte, hogy ne történjék visszaélés a kisebbségekkel szemben.

Barthou előadta hogy a szerződések módosításáról csak a megfelelő szabályok keretén belül lehet szó, azonban helyteleníti Lengyelország hátrétegető fellépését, amellyel „a tizenkettedik” elé állította a Népszövetséget. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy a lengyel külügyminiszter módosítani fogja bejelentését.

A harmadik szónok Aloisi báró olasz főmeghívott volt, aki megállapította, hogy a

Hatmillió lengyelországi ukrán tiltakozása

Varsóból jelentik: Dimitri Levitzky, a lengyel parlamenti ukrán csoport vezére a Lengyelországban élő hatmillió ukrán nevében mintegy tiltakozását fejezte ki ma Beck lengyel külügyminiszter iszretetes, Népszövetségben történt kijelentése miatt. Szerinte a külügyminiszter döntése nagyon egyoldalú lenne és az ukránok továbbra is a Népszövetség mellett döntenek.

tehát követni, hogy még az utolsó pillanatban elgáncsolják a Genf és Páris felé menetelő kolosszust.

Ugyanez az ok robbantotta ki a lengyel hisztériát a kisebbségvédelmi téren. Ez a bomba olyan váratlanul dobódott, hogy egy-két nappal előbb talán maga Beck ur se tudott róla. Egyszerre olyan sürgős lett neki a kilépés, hogy meg sem várta a délutánra bejelentett ülést: rendkívüli ülést hivatott egybe delelőltre. A megokolás maga és az a követelés, hogy a kisebbségvédelmet általánossá tenni, csak szépítés: morálostya az immorális tény lenyelésére. Ehhez a kérdéshez egyelőre csak annyit, hogy Lengyelország erős nemzetiségi állam, lakosságának erős egyharmada, több, mint tízmillió ember, nemzeti kisebbség. A legnagyobb kisebbség az ukrán,

szerződések véleménye szerint mindaddig tisztában kell tartani, amíg ujjakkal nem hetykesztjük azokat. A módosítás azonban nem gyakorlati kérdés, hanem általános elv, amelynek nagyobb fontossága és hordereje van, minthogy elszigetelten más kérdésektől lehessen tárgyalni.

Végül Kolumbia képviselője szólalt fel, majd az elnök a közgyűlés folytatását az idő előrehaladására való tekintettel délután fél ötre halasztotta. A folyosókon élénken kommentálták az elhangzott kijelentéseket és általában az a vélemény alakult ki, hogy

Barthou hajlandó hozzájárulni a kisebbségvédelmi egyezmény módosításához.

Beck lengyel külügyminiszter tegnapi bejelentését a Népszövetség közgyűlésén

nagy lengyel sikerként könyvelik el Varsóban.

Több hazafias egyesület tüntető felvonulásokat rendezett annak örömeire, hogy Lengyelország felszabadul a nemzetközi ellenőrzés alól. A Pilsudszky-gárda vezetősége üdvöziőt táviratot küldött Beck ezredesnek.

Mint a kisantant köréből közlik,

a kisantant tanácsának tegnapi értekezletén elvben magáévá tette Lengyelország álláspontját a kisebbségi kérdésben

és határozottan állástfoglalt az ellen, hogy egyoldalú kisebbségi védelem-kötelezettségek megkülönböztetést tegyenek az államok között. Egyébként a bécsi sajtó Lengyelország lépését a békeszerződés egyik lényeges része felmondásának tekinti.

az összlakosságnak mintegy tizenöt százaléka. Az ukrán szervezetek önálló Ukrajnáért harcolnak s állandóan nyugtalanítják az országot. E szervezetnek tulajdonítják Pieracki lengyel belügyminiszternek néhány hónappal ezelőtt történt meggyilkolását. A látható ürügy itt állítólag az, hogy Oroszország, mint a Népszövetség tagja, kisebbségeinek megvédelése jogán bele talál szólni a lengyel belügyekbe. De a valóságos ok más. Hogy a német titkos paktumból fakadt-e a lengyelek genfi lépése, vagy primadonnaféltékenységből, ma még rejtély. Holnapra talán erre is világosság derül. Ha netán mégis igaz a blokk a németekkel, akkor le kell számolni a lengyel értékkel is és csak sajnálni lehet mindenkiket, aki ettől a blokktól Európa nyugalalmát és a kisebbségi jogok védelmét várja.

Repülőgépekről bombáztak tönkre egy fellázadt szovjet-falut

Akik tizenkilencévi fogság után menekültek ki rabszolgaságukból — Megrázó elbeszélések —

Az elmúlt napokban lerongyolt kis csoport lépte át Ghica Voda határállomásánál a lengyel—román határt. Az egykori 63-ik osztrák-magyar gyalogezred katonái érkeztek meg, tizenkilenc éves orosz fogság után. A 63-ik ezred egész legénysége 1915. szeptemberében esett orosz fogságba és egykori tagjai közül most Cepturianu Dettier braşov megyei, Rusan Pavel bacau megyei, Hansa Vasile sibium megyei, Malan Vasil hunedoaramegyei, Ghenie János sibium megyei, Munteanu Mihály treiscaun megyei lakosok érkeztek haza. A csoportban volt

Barsan István, az egykori szentpétervári román követség tisztviselője is,

aki szintén fogságba került. A foglyok a lengyel kormány intervenciójára kaptak engedélyt arra, hogy a szovjetből eltávozhasznának és majdnem két évtizedes szenvedés után hazakerüljenek.

A hazatértek elmondották, hogy Szibériában parasztagdáknál dolgoztak az orosz for-

radalom kitörése után. Napi 10—12 órai megfeszített munkaért alig kaptak annyit, hogy fenntartsák magukat. Keresetüket ugyanis kormányrendeletre a falu szövetkezetébe kellett elhelyezniük és onnan utaltak ki számukra — igen szűkösen — élelmiszereket. Elmondották, hogy egyetlen osztály él jól: a kommunista gyári munkásoké, akik fehér kenyeret, húst és más kedvezményeket kapnak. Az orosz földmivelő nép elkeseredése napról napra nő. Nemrégiben a szibériai Kosane faluban tört ki lázadás, a termés elrekvirállása miatt. A felkelőket azonban hamarosan leverték:

orosz repülőraj jelent meg a falu felett, bombázni kezdte és lakosságával együtt teljesen kiirtotta a föld színéről.

Elpanaszolták végül a volt foglyok, hogy engedélyt kértek arra is, hogy a szövetkezetben parancsra elhelyezték, megtakarított pénzüket magukkal vigyék: ezt azonban kategorikusan elutasították. Így elvesztették két évtized munkájának minden eredményét.

Fegyveres csapat rabolt és fosztogatott a csehszlovák határon

A lefoglalt textilárut üres vagonba rakták és átgurították a határon. Házkutatásokat tartottak és agyonlövésrel fenyegettek meg egy asszonyt — Román hatóságokkal karöltve nyomoz a huszti csendőrség

Husztról jelentik: A csehszlovák—román határszakaszon, a Viski Fatermelő Társaság telepén, kedden délután

óriási riadalmat keltett egy felfegyverzett civilekből álló társaság megjelenése.

Komorzán román határállomás felől harminc polgáriruhás, de felfegyverzett férfiből álló csapat lépte át a csehszlovák határt. Amint csehszlovák területre értek, lövöldözni kezdtek s mintegy husz riasztólövést adtak le, ami a közeli falvak lakossága körében nagy pánikot keltett. Az emberek nem tudták, mit jelentsen a különös invázió s a harminc tagú csapat felvonulása, fegyverropogás közepette. A lövöldözés után a társaság menetté formálódott és

megindult a határtól négy kilométernyire fekvő vasuti órház felé,

amely a Viski Fatermelő Társaság keskenyvágányú vasutvonalával mellett áll és a társaság tulajdona.

A Romániából érkezett különítmény házkutatást rendezett az órházban, majd tovább vonultak Stepanics Ferenc viski lakoshoz, akinek áruraktárában terepszemlét tartottak. A raktárban állandóan nagyobb mennyiségű tranzitáru van elhelyezve.

A fegyveres csapat körülvette Stepanics házát, majd lövésre tartott fegyverrel hatolt be a lakásba,

ahol azonban ebben az időben csupán Kanyuka Mária és gyermekei tartózkodtak. A vezető erélyes hangon felszólította a megrémült asszonyt, hogy adja ki a házban leraktározott árut, ellenkező esetben azonnal végeznek vele. Az asszony azonban nem vesztette el lélekjelenlétét. Közölte a társaság vezetőjével, hogy az áru nem az ő tulajdona és különben sem lehet eleget a felszólításnak, mert a raktár kulcsai nincsenek nála. A csapat vezetőjét felbőszítette a válasz, nem ment azonban túl a fenyegetéseken. Pár pillanatnyi habozás után utasította embereit, hogy tartanak alapos házkutatást.

A támadók nekiálltak a házkutatásnak és hamarosan 40.000 korona értékű mindenféle textilárut hordtak össze a lakásból. Amikor a zsákmány együtt volt, hozzákezdtek az elszállításához. A közelben, a keskenyvágányu

vasut sinein egy üres teherkocsi állott. Ebbe rakták fel a lefoglalt és elkobzott textilárut, majd pedig elindították a vaggont a domboldalra román területre. Ezzel egyidejűleg az egész társaság megkezdte a visszavonulást és nemsokára valamennyien átlépték a román határt.

Röviddel utóbb a vaggont áru nélkül vizsgálódították csehszlovák területre.

A különös látogatásról a károsult nyomban jelentést tett a huszti csendőrségnek, amely kiszállt a helyszínre, vizsgálatot folytatott le és jegyzőkönyvet vett fel megállapításairól. A csendőrök azután telefonon érintkezésbe léptek a román hatóságokkal és együtt kezdték meg a nyomozást a határincidens felderítésére.

A felfegyverzett polgáriruhás csapat csehszlovákiai kalandozásának hátterét még nem sikerült felderíteni.

Idegrohamában meggyilkolta édesanyját dr. Lázár képviselő fivére

A képviselő megőrült fivére kaszájával leszlette édesanyja fejét és agyonszurta kisleányát

Sighetről jelentik: Tegnap délelőtt a maramures megyei Jiulesti községben borzalmas családi dráma játszódott le, amelynek áldozata Lázár Illés dr. nemzeti-parasztpárti képviselő édesanyja. A tragédia Lázárék családi kuriájában történt, ahol a képviselő 70 éves özvegy édesanyja együtt lakott Lázár Illés öccsével, Lázár Sándorral és annak 9 éves leányával. Lázár Sándor gazdálkodó volt, azonban évekkal ezelőtt már orvosi kezelésben állott, mert elmezavar tünetet mutatkozott rajta.

Tegnap délelőtt dühroham vett rajta erő és meggyilkolta édesanyját és kisleányát. Lázár Sándor 10 óra körül kaszával rontott be a lakásba és édesanyja fejét egyetlen hatalmas vágással elválasztotta a törzsétől.

Az öreg asszony véres feje örült fia lábai elé

Rablógyilkossági kísérlet

Radnán Fejszével súlyosan megsebesítettek és kiraboltak egy radnai iparost

Radnáról jelenti az Aradi Közlöny munkatársa: Vakmerő rablógyilkossági kísérlet játszódott le az elmúlt éjszaka Radnán, ahol Pejacsevics Jakab 60 éves iparmestert ismeretlen tettesek álmában fejszével megtámadták, majd elrabolták 12 ezer lejnyi készpénzét. A rablógyilkossági merénylet részletei a következők:

Pejacsevics Jakab Radnán a Patak-uccában lakik egy kis házban, amely a hegyen teljesen magában áll. Az idős ember megtakarított pénzzel éppen most akart különböző építésekbe kezdeni és radnai mesterektől már árajánlatot is kért a ház nagyobbitására vonatkozólag. Pejacsevics Jakab tegnap is beszélte ismerőseinek, hogy házában több mint tízezer lejt tart bevéstőlásokra.

Az éjszaka folyamán az idős iparos felesége neszre ébredt. Felkelt és kifigyelt az ablakon, azonban a nesz megszűnt. Néhány perccel később ismét elaludt és

ekkor álmából ferje kétségbeesett segítségkiáltása ébresztette fel.

Az asszony rémületében hálóruhában kiszaladt a házból és egyenesen a csendőrségre rohant. Felzörgette a csendőrőrmestert s vele, valamint több csendőrrel együtt tért vissza a házhoz. A belépő csendőrök rémitő látvány fordította a lakásban. Pejacsevics Jakab ott feküdt ágyában véresen, eszméletlenül, a szobában pedig nagy rendtelenség uralkodott. A szekrények tárva-nyitva voltak és a ruhák mind a földön heverték. A csendőrök első dolga természetesen az volt, hogy orvost hívtak, aki megállapította, hogy Pejacsevicsot álmában fején érte egy fejszeállítás, amely a szerencsés véletlen folytán nem ölte meg, csak súlyos sebet ejtett rajta. Egy másik fejszecsapás nyomára is látszik, amely azonban lecsuszott a homlokról, valószínűleg ez volt az első ütés, ettől ébredt fel az idős ember, akinek még volt ereje segítségért kiáltani. Valószínűleg ennek köszönheti, hogy életben maradt, mert a támadók sietve pénz után kutattak, nehogy a csendőrök meglepjék őket.

Mint később kiderült, a szekrényben elhelyezett 12 ezer lej eltűnt.

A vakmerő éjszakai támadók valószínűleg tudták, hogy nagyobb összegű készpénze van odahaza Pejacsevics Jakabnak és számításukban nem is eszámoltak.

A csendőrség erélyes nyomozást vezetett be a merénylek kézrekerítésére és a talált nyomok alapján remény van arra, hogy hamarosan eredményre is vezet a nyomozás. A merénylet Radnán nagy megdöbbenést keltett.

gurult. A dühöngő gazda ekkor leánya, Mária ellen fordult és mielőtt a gyermek elmenekülhetett volna, átszurta mellkasát. Ugy az öregasszony, mint a gyermek azonnal szörnyethaltak.

Az örült ekkor az udvarra rohant és irtózatos pusztitást végzett a gazdaság állatai között. Az odarohanó szomszédok nem tudták megfékezni. Ekkor érkezett haza bátyja, Lázár Vasul, volt maramures megyei prefektus, aki sírógörcsöt kapott, amikor édesanyjának borzalmasan megcsontított holttestét meglátta. Értésítették a csendőrök, akik nagy erőfeszítéssel megfékeztek a vérengző örültet és láncokkal megkötözve a csendőrség fogdájába vitték, ahol azóta tartják.

A család táviratilag hívta haza Lázár Illés dr.-t, aki a nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottságának ülésén vett részt Bucurestiben.

Fantasztikus hírek**Habsburg Antal osztrák trónjelöltségéről****Kalandos bucuresti-i hírek Titulescu budapesti utazásáról és a Habsburg-restauráció olyan módjáról, amelyet a kisantant sem ellenezne**

Bucurestiből jelentik: Az egész világsajtót bejárta az a feltűnést keltő hír, hogy Titulescu külügyminiszter legközelebb ellátogat Budapestre. Ugyanez a forrás azt is hírül adta, hogy Titulescu budapesti útját a francia külügyi hivatal készíti elő és a tárgyalások során megbeszélés tárgya lesz az erdélyi magyarság sorsa is, azon kívül, hogy megvitásra kerülne a dunai államok kérdése, az osztrák probléma, illetve a Habsburg-restauráció. A világlapok homályos célzásokat tettek arravonatkozólag is, hogy

Titulescunak a Habsburg-kérdéssel kapcsolatban bizonyos proposíciói is lesznek.

Utaltak például arra is, hogy György angol királyi herceg és a görög király leányának házassága egy olyan probléma megoldását jelentené, amelynek időszerűségét senki sem gondolta volna, mert amióta a görög uralkodóház trónfosztása megtörtént, semmiféle formában sem esett szó az uralkodócsalád restaurációjáról. Ez a házasság viszont azt a lehetőséget állítja homlokterbe, hogy angol királyi herceg kerülne ugyan a görög trónra, de a görög exkirály családjának igényei is valamelyes kielégülést találnának az esetben, ha az exkirály leánya görög királyné lenne.

Bucuresti-i politikai körökben a világsajtó

homályos hírét érdekesen próbálják magyarázni. A Habsburg-restauráció egy közvetített megoldását vinné a bucuresti-i bennfentesek véleménye szerint Titulescu tarsolyában Budapestre. Eddig a három utóállam a legmerekvebben elzárkózott a Habsburg-restauráció mindenféle formája ellen. De nyomatékosan hangsúlyozták azt is,

hogyha Habsburg Ottót puccszerűen osztrák császárnak kiáltanák ki, haladéktalanul megszállnák Ausztriát.

Beavatott körök szerint Titulescu olyan alternatívát készített el, amely a restauráció kérdését az utóállamok számára is elfogadható módon vinné dülőre. Arról van szó, hogy Románia nem emelne kifogást

Habsburg Antal főhercegek, Heana román királyi hercegnő férjének az osztrák trónra való ültetése ellen.

Eddig szól a kétségkívül érdekes információ, amelynek valószínűségéhez azonban nagyon sok kétség fér. Mindenekelőtt már az is valószínűtlen, hogy Titulescu éppen Budapesten vetné fel konkrét formában ezt a kérdést, amikor nem is Magyarország trónjának betöltéséről van szó. Egyebekben pedig Titulescu budapesti utazását sem lehet közeli eshetőségnek tekinteni.

„Pénzt, pénzt, pénzt! Ez most a legnagyobb gond a pénzügyminiszteriumban,“

— mondta Taranu Victor aradi pénzügyi vezérfelügyelő, aki tegnap érkezett haza Bucurestiből

Hat új vezérfelügyelőségre osztották az országot. — Szigorú hadjárat indul az adók behajtására. — „Némelyik kiszagza néhány pár csirkével kifizetheti egész évi adóját“

Országos jelentőségű értesülésekkel érkezett haza tegnap Bucurestiből Taranu Victor, Aradon lakó pénzügyi vezérfelügyelő, aki a nála látogatást tett munkatársunknak elmondta, hogy az e hó elsején megszünt kilenc kerületi pénzügyigazgatóság vezetői közül hatot új magas pozícióba delegált a pénzügyminiszter. **Ugyanis az adók pontos kivetése, behajtása, kezelése és az esetleges visszafélék kivizsgálásának ellenőrzése céljából az egész országot hat pénzügyi vezérfelügyelőségre osztották és az egyik ilyen körzet élére Taranust nevezték ki.** A hat vezérfelügyelő között ő az egyedüli erdélyi származású, a többiek regátiai. Egy-egy vezérfelügyelő hatásköre tizizenkét pénzügyigazgatóság területére terjed ki és ellenőrzi az összes adóügyeket és illetékügyeket. Tudvalevőleg legutóbb két-két vármegye, pénzügyigazgatóságai fölé egy-egy felügyelőt delegáltak s a hat vezérfelügyelő ezeknek működését is közvetlenül ellenőrzi.

— A pénzügyminiszterium egész tisztviselői kara most kizárólag az adóbehajtással kapcsolatos teendővel van elfoglalva — mondotta Taranu munkatársunknak. **— Pénzt, pénzt, pénzt, ez most a legfőbb gond odafent,** mert az adóbehajtás eddigi eredményei nem kielégítőek. Az államérdek biztosítása végett a legerélyesebb módon kell behajtani az államkincstár követeléseit, mert sajnálatos állapították meg a legfőbb fórumok, hogy nálunk a közönség mindent fontosabbnak tart, mint az adófizetést.

— Gondoltak-e arra a pénzügyminiszteriumban — vetettük fel a kérdést **— hogy rengeteg adóárverést kell tartani, már pedig nincs elég vevő az ingóságokra, a házakra, a földekre és csak potom áron lehet azokat eladni.**

— Akiben jóakarát van az állam iránt **—** felelte a vezérfelügyelő **— az nem engedí árverésig jutni az ügyét,** hanem kifizeti a most nagyon méltányos alapon kivetett adóját, mert hiszen az új adótörvények teljesen lecsökkentették az adókulcsot. **Például egy hold prima gabonaföld egész évi adója 80 lej, egy hold közepes földé 25 lej, a falusiak tehát néhány**

pár csirke árából egész évi adójukat kifizethetik. De, sajnos, nem akarnak fizetni és ez a helyzet tarthatatlan. Mivel a termés elég jó és a vidékiek is újból rendszeren vásárolnak, felledült az üzleti forgalom is. Teljesen tárgyilagosan állíthatom, hogy **egyetlen államban sincsenek olyan alacsony adók, mint a mi országunkban, másutt bevezették a vagyonadót is,** de ez nálunk ismeretlen és a külföldön kétszer-háromszor olyan nagy az adókulcs, mint Romániában.

— Volt-e már szó a bucuresti-i pénzügyi tanácskozásokon arról, hogy az árak emelke-

Száznegyvenhét vasutat visszahelyezett állásába az oradeai ítélőtábla**A nyelvvizsgák miatt elbocsátott kisebbségi vasutasoknak igazságot szolgáltatott a tábla**

Az erdélyi magyar kisebbségi közélet jelentékeny eseménye volt a timisoarai revíziós bizottság elvi jelentőségű döntése, amelyet az elbocsátott oradeai kisebbségi városi tisztviselők és munkások ügyében hozott. A revíziós bizottság kimondotta, hogy

nincsenek többségi és kisebbségi köztisztviselők,

mintahogy nincsenek többségi és kisebbségi állampolgárok sem a törvény hatályának szempontjából. Csakis egyféle, román állampolgár lakik az országban és ezek a román állampolgárok egyenlő jogokkal rendelkeznek a törvényi ítélőszéke előtt. A timisoarai nagyjelentőségű elvi döntést követőleg az elmúlt napon az oradeai királyi ítélőtábla **hozott hasonló szellemű döntést száznál több, ugyancsak a nyelvvizsgák rendszere alapján elbocsátott vasuti munkás és tisztviselő ügyében.**

Az oradeai királyi ítélőtábla, mint elsőfokú közigazgatási bíróság tegnap tárgyalta 147, nyelvvizsgán elbuktatott és rendelkezési álló-

Szabadságról hazatérve

barnán és egészségesen néz ki. Mit tett azonban belső szerveiért, mit tett a vesék és vizeletvezetékek érdekében? Ezeket is ápolnunk kell! **Hosszadalmas és fájdalmas szenvedéseket kerülünk el ezáltal.**

Egésztse ki nyári szabadságát egy őszi Helmitol-kurával.

Helmitol kitisztítja a veséket és a vizeletvezetékeket. Szervezete fokozott egészséggel fizeti meg a kurát.

HELMITOL

désének arányában a hivatalnokok fizetését is megfelelő színvonalra hozzák? — kérdeztük. — Ugyanis ez nemcsak a tisztviselői osztály helyzetét javítaná, hanem a vásárlások emelkedésével az üzleti forgalom is növekedne, mert a fixfizetésűek a legjobb vevők közé tartoznak.

— Erről még nem beszélünk — felelte Taranu vezérfelügyelő — de különben is havonta egyedül Aradon 18—20 millió lej a köztisztviselői fizetés és a nyugdíjasoké külön 5—6 millió lej. Ezzel a tekintélyes összeggel jelentékenyen emelkedik az üzletek forgalma, tehát az adófizetés is könnyebbé válik. (*)

mányba helyezett kisebbségi vasutas közigazgatási perét az államvasut vezérigazgatósága ellen. A 147 vasutas a cluj vizsgáztató-bizottság előtt tett nyelvvizsgát.

Az ítélőtábla döntésével mind a 147 vasutasra vonatkozó államvasuti rendelkezést érvénytelennek mondja ki és elrendelte, hogy a vasutasokat záros határidőn belül helyezték vissza állásukba.

CORSO-mozgó mai műsora!

3, 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{4}$ órakor

Humoros zenés bécsi films'ágaz

Orth János

a daliás Habsburg herceg meséje.

Gretl Theimer, Paul Hörbiger, Karl Ludwig Diehl, Ellet Richter, Harry Hardt, Lizzi Waldmüller.

Jön: Világfilmek sorozata! **BÉCSI BÁL!** Rendezte: Willy Forst, a szívek szimfóniája rendezője. **CENTRAL és CORSO** egyszerre.

Cserépkályhák

szakszerű átalakítását,
Szilágyi által javított
szabályozható

Hardtmuth

rendszerre,
felelősség mellett
vállalja:

„CERAMICA“

kályhás cég,

Bulevardul Regina Maria No. 9., I. emelet.

3172

Hivatásának lett áldozata a bécsi neves rádiumkutató

Kisérteties fényben világít a rádiummérgezés áldozatainak holtteste

Utólag kiderült, hogy Fernau dr. professzor rádiummérgezésben halt meg — 5 leány tragédiája, akik saját testük fényénél láthatták magukat a sötét szoba tükrében

Bécsből jelentik: Nemrégiben nagy feltűnést keltett bécsi tudományos körökben A. Fernau dr. tanárnak, a neves bécsi rádiumkutatónak hirtelen halála. Mivel a professzor fiatalabb korában tüdőcsueshurutban szenvedett, mindenki azt hitte, hogy a neves kutató tuberkulózis áldozata lett. Röviddel halála után azonban barátai egyre több adatot gyűjtöttek össze arravonatkozólag, hogy

Fernau dr. a tudomány áldozata lett és a kiváló tudós halálát rádiummérgezés okozta.

Fernau dr. tizenöt esztendőn keresztül foglalkozott mindenféle rádióaktív készítményekkel, rádiumtartalmú folyadékokat filtrált, sőt, hogy a drága anyagból a miligrammnak egy ezredrésze se vesszen el, a szűrőpapírokat elszesenesítette.

Kezén, főleg ujjain, ennek következtében a rádium apró részecskéi kóros elváltozásokat okoztak.

Ujjhegyei megkeményedtek és számos kráter-szerű bemélyedést mutattak. Maga a professzor is tudta, hogy ujjainak beteges elváltozásai a rádiummal való közvetlen érintkezésre vezethetők vissza.

A professzor betegségének utolsó hónapjaiban, mint most kiderült, több kollégája foszforeszkáló fényjelenségeket észlelt a professzor testén. Ezenkívül megállapították, hogy a tanárnak az a szokása volt, hogy munka és beszéd közben ujjhegyeit gyakran emelte az ajkához. Teljesen bizonyosra vehető, hogy a rádiumtartalmú anyagokkal való foglalkozás közben, mikor ujjhegyein rádiumrészecskék üledtek meg, ezeket a szájába vette s ezek a nyál útján bekerültek a szervezetbe és lassu rádiummérgezéshez vezettek.

A rádiummérgezés különben sem újdonság a tudományos körök előtt. Néhány évvel ezelőtt világszenzációt keltett öt amerikai leányok rendkívüli halála. Az öt fiatal leány egy amerikai órágyárban volt alkalmazva s ők voltak megbízva azzal, hogy az órák számlapjait éjjel is világító anyagokkal vonják be egy ecset segítségével. Ez az anyag rádióaktív és éppen ezért a legerélyesebben figyelmeztették mind azt öt munkásnőt, hogy munkájukban a legnagyobb gondossággal járjanak el, főleg arra vigyázzanak, hogy a rádiumtartalmú világítóanyagból ne jusson a szájukba. A leányok azonban a többszöri figyelmeztetés dacára azt a rossz szokást vették fel, hogy az ecsetet szájba véve hegyesítették. Az apró rádiumrészecskékből így az évek során annyi jutott a leányok szervezetébe, hogy rádiummérgezést kaptak és egymásután irtózatos kínok között pusztultak el.

A mérgezés első komoly tüneténél már tudták róluk, hogy menthetetlenek

és életük utolsó hónapjait a gyár jelentős pénzösszeg adományozásával igyekezett elviselhetőbbé tenni. A leányokon azonban ez nem segített. Mikor holttestüket felboncolták, a rádiummérgezés minden tünetét megtalálták a hullákon.

A leányok csontjai rendkívül törékenyek voltak.

Állukat két ujj között el lehetett törni. A holttestek pedig sötétben világítottak. A kórházban, ahol a leányokat halálukig ápolták, az ápolónők látták, hogy a leányok elsötétített szobában is nézegetik magukat a tükörben a testükből kisugárzó halvány fény mellett. Az egyik leány holttestét egy év múlva exhumálták és

csontjai még akkor is kísérteties fényt sugároztak ki magukból.

Egyik csontját sötét cellába helyezték, melyben fényérzékeny lemez volt. Három óra múlva előhívták a képet és a csont világosan volt látható a lemezen.

A halott csontjából kiáradó fény mellett sikerült a kísérteties fotográfia.

Érdekes véletlen, hogy a leányok esetében éppen Fernau dr. szakértői véleményét kérték ki Amerikából.

Fernau dr. esetében is megállapítást nyert, mint most kiderült, hogy holtteste világított. A halott mellett egy orvoskollégája virrasztott éjszaka s határozottan állítja, hogy

a halott homlokán és nyakán zöldessárgás foszforeszkáló halvány fény sugárzott ki, olyasfélé, mint a szentjánosbogár fénye éjjel.

Ezekből a jelekből világosan megállapítható, hogy a neves professzor rádiummérgezés áldozata lett.

Tökéletesen megoldva a „fűző és mégsem fűző“ kérdése!

„KOMBINETT“

simulékony, legelőnyösebb formát nyújtó, teljesen új rendszerű és szabadalmazott princesszfűző, amely forradalmat jelent az eddigi fűzőviselet terén és annak egészen új irányt szab! ☉ Egyedúrusítás és közelebbi felvilágosítás:

„SALVATOR“ cégnél, Arad, P. Avram Iancu 21. 3813

„Munkanélküli adót fizessenek az aradi kártyaklub látogatói!“

Erdekes levél szövege le Arad közönségének álláspontját a kártyaklub ügyében — Az aradi pénzügyigazgatóság ellenőrizni fogja a klub jövedelmét —

Az aradi kártyaklub megadóztatása körüli bizonytalanságról írt cikkünk széles visszhangot keltett Arad közönsége körében, és széles rétegekben tették magukévá azt az álláspontot, amelyet kifejtettük. És amely szerint a súlyos adókkal terhelt kereskedő és iparos-társadalommal szemben lenne igazságtalanság, ha éppen a könnyű keresetre alapozott kártyaklub vonná ki magát az adózási kötelezettség alól. A közönség álláspontját szögezi le az a levél is, amely ma érkezett szerkesztőségünkbe és amely így szól:

Igen tisztelt Szerkesztőség! Teljesen igaza van az Aradi Közlönynek a játéklklub normális megadóztatása ügyében elfoglalt álláspontja tekintetében.

Játéklklubok felállítására, szerencsejátékban való részvétel kimondottan *lukszus*.

Bőséges pénzzel, jómóddal rendelkezik az, aki kenyérkereső hivatali, üzleti, műhelyi, gyári munka helyett szerencseklubbokban tölti az idejét és szellemi energiáját alkotó, építő, gyógyító, nevelő stb. munka helyett szerencsejátékokra koncentrálhatja. A szerencsejátékokban való részvétel nem pihenés, nem üdülés, mert rendkívüli izgalmakkal jár, idegrendszeri rongáló, lelki nyugalmat feloldó, lelki harmóniát megrontó, társadalmat romboló *foglalkozás* a hazardjáték.

Indokolt tehát, hogy a szerencsejátéklklubok lukszusadóval fizessenek. A lukszus adót nemcsak a Trichter Rubinok fizethetik meg játszva, hanem a játékosok is.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny“ Budapesten a következő újságárusoknál kapható:

A „Hungaria“ nagyszállója újságárusánál.

A „Carlton“ szálloda újságárusánál.

A Keleti pályaudvar főosarnokában levő nagy újságbódében.

A városi munkanélküli segélyalapnak nagy szüksége van jövedelmi forrásokra, mert a közelgő télen sok száz nyomorgó családot kell eltartania.

A szerencsejátéklklubok, kártyaklubok se gíthetnének a munkanélküli segélyalap pénztárának megalapozásában.

Az Eminescu-parki Kioszkban működő kártyaklub látogatói a belépéskor könnyen fizethetnének fejenként és naponként 10—15 lej takszát a munkanélküli városi segélyalap javára.

Ilyen módon az is pontosan megállapítható lenne, hogy naponta hányan keresik fel a játéklklub szerencseasztalait.

Méltányos lenne, hogy elsősorban a szerencsejátékos klubhelyiségek jövedelme fordítassék a társadalmi tömegnyomor és munkanélküli segélyezésekre.

A dolgozó társadalomnak is legyen valamelyes előnye a kártyaklubok, szerencse kaszinók virulásából.

Tisztelettel: Régi előfizető.

A levélíró eszméje mindenestre megfontolást igényel. Mert feltétlenül igazság van abban az elgondolásban, hogy azok járuljanak hozzá a munkanélküliek segélyezéséhez, akik a mai viszonyok közepette is kockáztatni tudják pénzüket a rouletténél, vagy braziliana-asztalnál. Ha már elkerülhetetlen, hogy Aradon ilyen intézmény nyíljon meg és működjön, legalább a társadalom is lássa hasznát a rouletteasztalnál eluszó ezreknek...

A város vezetősége és a Munkakamara, amelynek kezében a munkanélküliek segélyezésének problémája fekszik és amelyek amugy is súlyos gondokkal küzdenek, amikor a segélyezési alapok megteremtéséről szó van, foglalkozhatnak a felvetett eszmével, amely módot ad az alap tekintélyes megnövelésére.

Itt írjuk meg egyébként, hogy az aradi kivetési pénzügyigazgatóság elhatározta, hogy megfelelő ellenőrzést gyakorol a kártyaklubokra és oly módon állapítja meg annak reális jövedelmét.

Ma este nyílik meg az ujonnan átalakított „ÉDEN“-terem AUER-nál

Tudja-e Ön, hogy mi a Hormon?

Az orvostudomány korszakalkotó legújabb felfedezése

EUKUTOL 6 biológikus HORMON-KREM ÉS EUKUTOL BŐR OLAJ

a hormon működést serkenti, bőrrokonalkatrészeket tartalmaz, amelyek ar- és testbőrét táplálják, ápolják, hűsítik, gyógyítják és megfiatalítják. Próbálja ki, meggyőződik páratlan hatásáról.

3427

Eukutol 6 kisdoboz — — Lei 20.—
Eukutol 6 nagydoboz — — Lei 40.—
Eukutol bőrolaj kisüveg — Lei 60.—
Eukutol bőrolaj nagyüveg Lei 120.—

Vezérképviselő:
Rózsa-Royal
Drog. Rt. Cluj.

Kapható minden
jobb szaküzletben

A timisoarai piarista-ítélet érdekes indokolása

A piaristarend nem jogi személy, így hibásan írták a telekkönyvbe, — mondja az indokolás

Nemlétező személyt nem lehet bevezetni a telekkönyvbe

Timisoaráról jelentik: A törvényszék — mint megirtuk — elutasította a piaristák fellebbezését azon végzés ellen, amely szerint a telekkönyvi hivatal a város kérelmére a város részére telekkönyvezte át rendházukat.

A fellebbezés elutasításának indokolását tegnap kézbesítette a törvényszék.

Ez tizenhárom sűrűn gépelt oldal. A bíróság elsősorban leszögezi azt, hogy a telekkönyvi hatóságnak a törvény értelmében jogában áll a telekkönyvben előforduló formai és tartalmi hibákat kijavítani visszamenőleg is, ha erre felhívják figyelmét.

— Nyilvánvaló tévedés volt — mondja az indokolás — a piaristák ingatlan vagyonának telekkönyvezése is, mert nem volt meg a jogi személyisége. Ha nincsen jogi személyiségük, akkor nem is szerepelhetnek a telekkönyvben. Mert csakis fizikai személynek lehet vagyona, nemlétező személyt pedig nem lehet bevezetni a telekkönyvbe. Így például

Dáriust, a perzsák királyát sem lehet beírni, amikor már nem létezik, vagy az innocentista szektát, amelyet a törvény nem ismer el.

Hogy nincsen jogi személyiségük, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy nem tudják felmutatni a polgári törvényszék azon hivatalos iratát, amely elismeri jogi személyiségüket. Természetesen így nincsenek is bevezetve a törvény által előírt könyvbe, amelybe azokat az intézményeket írják be, amelyek jogi személyiséget kaptak.

A bírósági határozat indokai

Hogy mégis a piaristák nevére történt a telekkönyvi beírás, ez csak annak tudható be, hogy abban az időben éppen a piaristák tartózkodtak az intézetben. Mert nem mindig a piaristák éltek az épület falai között, hanem, amint azt Ghibu Onisifor cluji egyetemi tanár a magyar katolicizmus és a Szentszék című könyvében kimutatja,

a régi piarista épülethez a törökök bejövetele előtt ferencrendiek éltek.

A törökök idején azután az intézetet modern török mecsetté alakították át, majd távozásukkor a polgári hatóságok a jezsuitáknak adták át. A jezsuitarend feloszlása után 1773-ban az állam vette át az épületet és II. József császár uralkodása alatt arra szánták, hogy román ortodox szemináriumát alakítsák át. Azonban az intézetet a piaristák vették át, de

nem birtoklási joggal, mert erről — az indokolás szerint — sehol semmilyen hivatalos irat nincsen. A piaristák a honosítás révén még nem voltak feljogosítva arra, hogy ingatlan fellet rendelkezzenek. Az indokolás szerint

a magyar Kuria nem mondhatta ki a holtkézről szóló törvény elavulását, amely szerint a szerzetesrendeknek is joguk van ingatlan vagyont birtokolni,

mert abban az időben ez érvényben levő törvény volt.

Ezek után kimondja az indokolásban a bíróság, hogy a piaristarendnek még Magyarországon sem volt jogi személyisége és hogy ennek ellenére mégis az ő nevükre vezették be az

Károly király: »Kompromittálták a szövetkezeti eszmét...«

Ujabb részletek az uralkodó bánági látogatásáról. — „Beesületes munkával lehet csak visszanyerni a termelők bizalmát“

Az egyik fővárosi lap ma érdekes újabb részleteket közöl II. Károly király f. b. i. látogatásáról, amely alatt az uralkodó élesen megbélyegezte azokat a visszaéléseket, amelyek a szövetkezetek körül történtek. A látogatás során dr. Mauila Sabin, az országos statisztikai hivatal vezetője jelentést tett arról, hogy a parasztkézők és asszonyok nehéz selyemből készítették nemzeti viseletüket, amelyért ilymódon nagy összegeket költöttek. Megfelelő propagandával rábirták őket az egyszerűbb öltözködésre és a luxus elkerülésére.

— Ez csak látszólagos luxus — szögezte le véleményét az uralkodó — azt a luxust, amely oda tendál, hogy valaki jól öltözködjön, jól egyen és kényelmesen lakjon, támogatni kell. Ez a fajta luxus kulturát jelent s olyan törekvést, amely az életstandard emelésére irányul.

Ezután a gazdasági helyzetről tettek jelentést a királynak és szóba került a szövetkezet problémája is.

— Jól tudom — mondotta határozottan a király — hogy a szövetkezeti eszmét egyesek kompromittálták. Az emberek elvesztették a bizalmukat. De azt hiszem, hogy még segíteni lehet a helyzeten, másnéven kell megszervezni a mezőgazdasági termények eladását, becsü-

ingatlan a telekkönyvbe, az csak azon a tévedésen mút, hogy ez piarista-zárda címen és nem piaristarend címen történt. Pedig piarista zárda nem is létezett, csak piaristarend, azonban ennek soha nem volt meg a jogi személyisége és így ingatlan vagyon fölött sem rendelkezhetett. A piarista-rendház egyszerűen csak alapítványi jelleggel volt felruházva és eszerint amikor elcserélte telkét a várossal,

királyi jóváhagyás kellett volna, amely azonban nincsen még a mai napig sem a piaristarend kezében.

Ami azt az érvelést illeti, hogy az impérium-változás után a piaristák elszakadtak a magyarországi tartománytól és Romániában külön tartományt alkottak volna, az indokolás szerint nem áll, mert egy új rend alapításához megint csak királyi jóváhagyás szükséges.

A konkordátumra és a kultusztörvénynek azon részére pedig, amely elismeri a katolikus intézményeknek a jogi személyiségét Romániában, azzal válaszol a bíróság, hogy ez kizárólag csak a hierarchikus szerzetű katolikus egyházakra vonatkozik és

a piaristarend nem szerves része ennek a katolikus rendháznak.

Csak lelki kapocs fűzi ahhoz és nincsenek anyagi érdekei vele szemben. Így alaptalan volt a püspökség kérelme is, mert a telekkönyvben nincsen nyoma annak, mintha a püspökségnek köze lenne a piaristák ingatlan vagyonához.

Felfolyamodás a Semmitőszékhez

A döntés végül kimondja, hogy Bíró Vencel dr. tartományfőnököknek a piaristarend nevében tett fellebbezését mint alaptalan elutasítják. Ugyancsak elutasítják Pacha Ágoston dr. püspök fellebbezését is, mivel megállapítják, hogy a püspökség neve nem szerepel sehol sem az ügyiratok között, a telekkönyvben sem, tehát idegen fél az ügyben.

A tizenhárom sűrűn gépelt oldalas döntés ellen Blum Gyula dr. és Blum Sándor dr. ügyvédek, a rend jogi képviselői most készítik el felfolyamodásukat, amelyet a legfelsőbb semmitőszékhez nyújtanak be. A felfolyamodás több oldalról támadja a döntést és a semmitőszék igen kényes jogi kérdésekben kell hogy döntést mondjon.

Az egész romániai magyarság mindenestre feszült érdeklődéssel várja a fejleményeket.

letes munkával esetleg vissza lehet szerezni a bizalmat.

A király ezután tovább folytatta a kérdészködést. A legrészletesebben referáltatott magának a falusi lakosság életének minden mozzanatáról.

— Mindent tudni akarok — mondotta — azért jöttem ide.

A többórás beszélgetés után Őfelsége megköszönte a felvilágosításokat és a jelen voltak lelkes éljenzése közepette távozott.

CENTRAL: 3, 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
D. u. 3-kor mérs helyárak
Tell Vilmos
teljesen új feldolgozásban, beszélő változatban.
CONRAD VEIDT
Hans Marr Maly Delschaft Theodor Loos

SELECT: Ma utoljára
3, 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
A cigánykirály
JOSÉ MOJICA ROSITA MORENO
D. u. 3 órákor 7 lejes átlaghelyárakkal:
Kairoi kaland (Renate Müller, W. Fritsch.)
Jön: Az első csók. Romantikus szerelmi történet,
főszerepekben: Janet Gaynor, Warner Baxter.

HIREK

Modern házasság

Miss Irma Valery Parker, az angol hadsereg ezredese, az egyik londoni fascista párt vezére és négy — feleség boldog férje, jelenleg az egyik londoni börtön lakója volt az a vállalkozószelemű, merész egyéniség, aki egy egész ország kacagása közepette bizonyította be, mit ér a modern házasság. S mennyire ismerik egymást az ugynevezett magas körökből származó házastársak. Ime: a mai házasság groteszk paródiája:

Esztendővel ezelőtt megjelent London előkelő társaságaiban egy magas, fess, rendkívül széparcu férfi. Daliás természetű fészült az angol hadsereg egyenruhájában, Parker ezredes, az ausztráliai hadsereg tisztje és számos kitüntetés birtokosa hamarosan az egyik legnépszerűbb tagja lett az előkelő társaságoknak. Bőkezű volt, vérbeli gentleman — mintha csak valamelyik divatlapból és szentimentális angol regényből faragták volna ki figuráját. Az ezredes sorban hódította meg a női szíveket, London legszebb hölgyei rajongtak érte és barátinói hírneves szépségek voltak. Amíg egy szép napon meg nem nősült az ezredes: egy tábornok szép leányát vette el. Többéves házasság után az ezredes elvált és újból megnősült. Második felesége meghalt, mire harmadszor is házasságot kötött, sőt öt évvel ezelőtt elvált és újból megnősült, felesége ismét divatos angol szépség volt, az arisztokrata társaságok ünnepelt büszkesége.

Parker ezredes a politikába is belekóstolt és az egyik londoni fascista pártban vállalt előkelő szerepet. Nevét ismertté tette a párt mozgalmában és hamarosan elnökké választották meg. Ebben a minőségben a politikai élet ismert harcosa lett. Anyagi viszonyai azonban az esztendőök során leromlottak, úgy hogy végül az egyik londoni étterem pincére lett. Ezt az éttermet később megvásárolta összetakarított pénzéből. A gazdasági válság folytán Parker ezredes csődbejutott és a csőd körül történtek azután olyan események, amelyek miatt a londoni törvényszék kénytelen volt öt esztendőre zárkába tenni az ezredes-pártvezért.

Az ítélet 1929-ben hangzott el és csupán néhány hónap választja el az ezredes az annyira vágyott szabadságtól.

S most pattant ki a szenzáció, az Intelligence Service egyik tagját érdekelte az ezredes személye, nyomozni kezdett és kiderítette, hogy Parker ezredes, a londoni nők kedvence — nő. Neve: Miss Irma Valery Parker, előkelő angol nemesi család tagja, aki katonai karrierje előtt — kétszer volt férjénél. Jelenleg 38 éves. Orvosok szálltak ki az ezredes cellájába és általános megdöbbenésre megállapították, hogy a detektívnek igaza van, az ezredes, pártvezér, női szívek hódítója, a négyszeres férj szabályszerű — asszony...

Az életben levő feleségek siettek nyilatkozni. És kijelentették, hogy a mai napig fogalmuk sem volt az „ezredes” neméről. Kifogástalan, udvarias férj volt, valódi „gentleman” — ennyi az egész... Viszont a társadalmi élet annyira lefoglalta őket, hogy — hogyan is mondjam — nem volt idejük meggyőződni a csalásról...

Ime a modern házasság. Anno 1924—1934... Mert ezredesünk tíz esztendőn át volt boldog férj...
(—rosi.)

— IDŐPROGNÓZIS: Északkeleti, északi légáramlással kevés eső várható. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

— Mária özvegy anyakirályné londoni utja. Bucurestiből jelentik: Az „Adeverul” értesülése szerint Mária özvegy anyakirályné és Ileana hercegnő a napokban Londonba utaznak. A lap értesülése szerint az anyakirályné és a hercegnő az angol királyi pár vendége lesz a balmorali kastélyban.

— Mihály nagyvajda adománya a munkanélkülieknek. Bucurestiből jelentik: Mihály nagyvajda petrosani-i tartózkodása alkalmával 20.000 lej adományozott a helyi munkanélkülieknek. Az összeget a megyeiönök osztja szét.

— Kísantant bank-konferencia Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Október elsején a kísantant államok jegy kibocsájtó intézetei konferenciát tartanak Bucurestiben, amelyen a három állam nemzeti bankjának közös pénzügyi politikáját beszélgetik meg.

— Vihar tombol a Fekete-tengeren. Constantából jelentik: Tegnap óta óriási vihar tombol a Fekete-tengeren. A vihar egy yachtot elsodort Balcic kikötőjéből, letépte az összes mentőcsónakokat és a hajó csak nagynehezen tudott bemenekülni Mangalia kikötőjébe. Több hajó csak az utolsó percben, kinos vergődés után futott biztos révbe.

— Szeptember huszadikán és október elsején kezdődik a szüret Aradhegyalján. Az aradmegyei szőlősgazdák szindikátusa hivatalosan közli, hogy általában Radna és Siria között e hó huszadikán, Siria és Maderat között pedig október elsején kezdődik a szüret. Ahol azonban a szőlő romlásnak indult, ott kivételesen előbb is leszüretelhető a termés. Ez alkalommal azt is megemlítjük, hogy a szőlősgazdák szindikátusa erőteljes propagandát indított a szindikátusba való tömeges belépés érdekében. Cuvin hegycsofé a legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy az ottani összes szőlősgazdák belépnek a szindikátusba, amelynek tagdíja holdanként csak öt lej. Kívánatos volna, ha minél többen követnék a cuviniak példáját.

— Járványok pusztítanak Brailaban. Brailából jelentik: A városban és a környéken diftéria, skarlát- és lépfeneyárvány dühöng. Lapusnea megyében több kiütéses-tífusz eset fordult elő. A hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket.

Kalandos zárandoklatra biztatja Hitler a birminghami katolikus püspök

Különös dolgokról szólott legutóbbi szent beszédében Monsignore T. L. Williams birminghami katolikus püspök, aki a többek között a következőket mondotta:

— Ha Hitler résztvenne szeptember 20-án a Lourdesba menő nemzetközi zárandoklaton, nagy lépéssel haladnánk a tartós európai béke felé. Ha Lourdesben csak a szövetséges és társult hatalmak népei lesznék képviselve, ez még jobban kiemeli az európai népek közötti felfogásbeli különbséget. Ezzel szemben milyen csodálatos ígéret lenne Hitler lourdesi zárandoklása a béke számára. Ez a zárandoklás felbátorítaná a német katolikusokat, akik bátran küzdöttek hazájukért a háboru alatt és akik most áldott békében találkozhatnak egykori ellenségeikkel.

— Uj záróra-rendelet. Amint megirtuk, szombaton, szeptember hó 15-én újra a régi záróra-rendelet lép életbe. Errevonatkozólag pénteken az aradi Munkakamarához megérkezett a minisztérium utasítása, tehát szombaton este az aradi üzletek is már a téli rendszer szerint zárnak.

— Házasság. Dézsi Jolán és Csiszter Kálmán ma este fél 8 órakor tartják esküvőjüket a főtiszti minorita atyák templomában. (Minden külön értesítés helyett).

— Hőhullám Párisban. Párisból jelentik: A francia fővárosban a hőmérséklet tegnap szokatlannal felmelegedett. Délben 28 fok Celsius melegét mértek. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hőség tovább tart és ma 30 fok maximális melegre számíthatnak.

— Kolerajárvány a szovjet-tengerparton. Istambulból jelentik: A Fekete-tenger egyes kikötőiben kolerajárvány lépett fel. Odesszában és Sebastopolban több koleramegbetegedés történt. A hatóságok szigorú intézkedéseket fogantatosítottak a járvány elfojtására és a hajókon érkező utasokat orvosi vizsgálatnak vetik alá.

Nyelvvizsgás vasutas családi tragédiája

Felesége a szegedi Tisza-összekötőhidról a vízbe vetette magát

Szegedről jelentik: Most derült ki, hogy a szegedi Tisza-összekötőhídon hétfőn a vízbe vetette magát egy 35 év körüli egyszerűen öltözött asszony. A parton levők csolnakon siettek megmentésére és hosszas küzdelem után az asszonyt sikerült is partravonszolni.

Megállapították, hogy férje társaságában ment át a hídon és eközben ugrott a vízbe, de férje nem gondolhatott a megmentésére, mert karján kisgyermekét tartotta. A férj elmondta, hogy Deván volt pályamunkás, házat, földet szerzett magának, de állítólag nemrég megbukott a nyelvvizsgákon és akkor állásából elbocsájtották. Azt hitte, hogy Szegeden álláshoz tud majd jutni és ezért négy gyermekével együtt odautazott. Néhány napig mint napszámos dolgozott, majd munkanélkül maradt és nagy nyomornak nézett elébe. Felesége ezért követte el az öngyilkosságot.

Pompás, modern szórakozóhellyé építették át az Auer-éttermet

Rövid felfedező-ut a meglepetések birodalmában

Arad nagyszerű új szórakozási hellyel lett gazdagabb. A szórakozási hely maga már eddig is fennállott, azonban arányai bővültek és olyan nagyszabásúvá fejlődött, hogy minden fővárosban megállná helyét. Az Auer-féle vendéglő téli helyiségét alakították át modernnéss ha valahol, úgy itt, ezen a helyen nyugodtan elmondhatjuk, hogy a tulajdonos sem költéséget, sem fáradságot nem kimélt akkor, amikor egy ilyen új, pazar helyiséggel ajándékozta meg Arad szórakozóvágyó publikumát.

Sorba kell menni ezeken a helyiségeken és máris az az érzésünk, hogy nagy közönség-sikert fog aratni. A nagyterem ragyogó világitásával, kitűnő parkettjével a táncolók kedvenc tartózkodási helye lesz. A terem felső világitása olyan mesterien van elhelyezve, hogy a legkényesebb izlésűek is elragadtatással szemlélhetik. A hangulatos tangók és angol walse-ok alatt a terem félhomályba borul és a parkett felett elhelyezett legmodernebb menyegző a legkülönbözőbb színekben világitja meg a táncolókat. A vendéglősnek már itt nyert úgy van, mert a hangulatot a terem világitása is biztosítja.

A nagyteremből nyílik a kis Éden-szoba s ha valaki talán mulatni akar, ne felejtse el felkeresni ezt a szobát, ahol csak a falra kell néznie és már szórakozik. Az ötletes tervező figurákkal rajzoltatta be a szoba falát; egyik sarokban egy jazz-zenekar, a másikon egész jelenetek: korcsma, részegember, autós kirándulók, világitó léggömbök, stb. stb., minden alak a legraffináltabb módon van megvilágitva, az egész fal tehát a fényhatásra megy — a hatás azután igazán megvan... Ebben a kis Éden-szobában — „Éden” nevet a keresztségben kapta ez a meghitt helyiség találóan, mert csak a paradicsomi Éden-kertben lehetett olyan kellemes, mint itt. A legszenzációsabb a menyegző. A csillár, a hold (a Szabó Albert-cég szállította), körülötte pedig a menyegzőtlen csillagok. Az apró kis világitó csillagok valami egészen különös fénybe burkálják a termet.

A pincérek fess fehér spencerben, fekete kihajtóval szolgálnak fel, a borok és italok elsőrangúak s ha ehhez még hozzávesszük Csóka Jóska-t és kombinált cigányzenekarát, akik a zenét adják, nyugodtan állíthatjuk, hogy a téli szezon nagy eseménye lesz az Auer-vendéglő új helyisége... Külön kell megemlékezni Matuz András munkájáról, aki mesterien tervezte meg a helyiséget és a szép munkáért valóban elismerés illeti meg.

Szüloki!

Gyermekek soraát az iskolai évekre megkönnyítik, ha

FRIEDMANN óvodájába

küldik, mely 8814

szept. 17-én megnyílik

Wolf Borbála közreműködésével. Ortutay-palota.

— Kegyelmet kapott egy halálraítélt bécsi lázadó. Bécsből jelentik: A hadbírószág ma kötél általi halálra ítélte Feltenberger Ferenc rendőrmestert, akit azzal vádoltak, hogy július 23-án és 24-én csapatot szervezett a kancellária és a rádió épületének megtámadására. Miklas szövetségi elnök a halálraítélt rendőrmesternek megkegyelmezett és büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta át.

— Gyomor- és bélbántalmak, hasüregbeli vérpangás, izgekonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívzörögés, rémes álmok, ijedősség, általános rosszullet, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

RÉNYI: Bulevardul Regina Maria.

KAIN: Piata Avram Iancu.

NIEDERMAYER: Piata St. Sava.

A Montessori játékországba

ma még korlátozott számban

felvételnak gyermekek.

Beiratkozások: d. e. 9—12 óra között
Avram Iancu-ter 17.

Az asszonyok erényei

Kétezer évvel ezelőtt írta Plutarchos

A miléziai szüzek egy időben rettenetes és különös járvány áldozatai lettek, amelynek eredete rejtélyes és azt hiszik, hogy a megmérgezett levegő idézte elő a lányok megőrülését. Valamennyi miléziai lányban egyszerre az a legyőzhetetlen védőgyakorlás támadt, hogy meghaljon és egész különös módon az öngyilkosságnak azt a módját választották, hogy felakasztották magukat. A szülők könyörgései és könnyei épp úgy nem használtak, mint a rokonok magyarázatai és őrizete, a lányok az ellenőrzés mellett is megtalálták a lehetőséget arra, hogy borzalmas örütségüknek hódoljanak. Sokáig azt gondolták, hogy ez a járvány az istenek büntetése és hogy emberi segítséggel nem lehet leküzdeni. Végre egy bölcs ember tanácsára törvényt hoztak, amely szerint minden lányt, aki felakasztotta magát, meztelenül fogják végig hordani a városban. Ez a határozat nagyszerű eredményekkel járt. Megszűnt a lányok között az öngyilkossági járvány. Annyira féltek attól a gyaláztól, hogy heltestüket meztelenül hordják körül a városban, hogy lemondtak az öngyilkosság gondolatáról.

Az asszonyok hüisége

Chiosban az a szokás, hogy a szüzek esténként közösen szórakoznak, táncolnak és játszanak és szórakozásaikat végig nézik az udvarlók. A fiatalok után meglátogatják a lányok házait és a lányok családjának férfitagjait minden tisztelettel és szeretettel veszik körül. Sokszor megtörtént, hogy egyszerre több fiatalember volt szerelmes egy lányba, de ha a lány egyszer már nyilatkozott, akkor a többi rögtön félreállt. Chiosban annyira erkölcsösök a nők, hogy hétszáz év alatt egyetlen házasságtörés nem fordult elő ebben a boldog városban és hétszáz esztendő alatt egyetlen leányt nem csábítottak el.

A nők testvérisége

A szent háború idején, amikor a phokiaiak a thébaiakkal háboruszkodtak, a Dioniziosz ünnep idején néhány thébai nő kábult állapotban, amely az ünnep hatása volt, Ampisza phokiai városba tévedt éjnek idején. Az elkábult nők nem tudták, hogy hol vannak és a város piacán lefeküdtek aludni. Az amphisszai asszonyok észrevették, hogy a thébai nők a piacon alusznak és nehogy a férfiak megbántásukukat vagy éppen az elkábult nőket meggyalázzák, lementek a piacra és valóságos vőörtséget alkottak az alvó nők körül, majd amikor azok felébredtek, asszonytestvéreiket elkísérték a thébai határig és kényszerítették férjeiket és fiaikat, hogy tiszteljék ezt az asszonyi szolidaritást.

— Érdekes elvi jelentőségű döntést hozott a timisoarai Tábla egy aradmegyei kisajátítási ügyben. Az aradi agrárbizottság a kisajátítások idején az Ineu határában levő erdőt kettéosztotta, az egyik felét Ineu község kapta, míg a másik felét a hatalmas erdősejnek Satul mic és a Train-telep lakosai kapták. A határozat ellen Ineu község fellebbezést nyújtott be a timisoarai Táblához, kérve a határozat megsemmisítését, valamint az egész erdő átadását. Most döntött az érdekes ügyben a Tábla, amely elutasította a község kérelmét és jóváhagyta az aradi agrárbizottság határozatát. Érdekes indoklással támasztotta alá ítéletét a Tábla, amely kimondta, hogy a kisajátítás ténye ellen lehet csupán fellebbezni a Táblához, azonban a birtokbábelhelyezési határozat elleni fellebbezés utolsó fóruma az aradi agrárbizottság volt, amelynek döntése végleges és jogerős.

— A Mosótyi-telepi róm. kath. kör szeptember 22-én, szombaton este 8 órai kezdettel saját helyiségében táncmulatságot rendez, amelyre ezúton is meghívja a n. érdemű közönséget a rendezőség. Belépti díj nincs, jelvény megváltása kötelező.

FIGYELEM!

The finest cigarette elegáns csomagolásban 12 Lei
A CIGARETTA NEVE?

UNIREA

12 lejért 10 UNIREA cigarettát kaphat szép dobozba csomagolva. AZ UNIREA CIGARETTÁK NIKOTINMENTESEK, szopóká nélküliek, alakjuk nagy és elegáns. AZ UNIREA CIGARETTÁK megőrzik illatukat és egyesítik magukban a legfinomabb cigaretták ízét és aromáját, amellyel, hogy NIKOTINMENTESEK!

SZIVJON UNIREA CIGARETTÁK!

— Öngyilkosságot kísérelt meg pénteken este egy micalacai fiatalember. Az esti órákban értesítették a mentőket, hogy Micalacán a Str. Flucrias 1. szám alatt Bakó Imre 30 éves fiatalember öngyilkossági szándékból mérget ivott. Nyomban beszállították az öngyilkosjelöltet az aradi köz-kórházba, ahol az inspekción orvosnő: dr. J. Ke-rekes Rózsi vette kezelés alá. Azonnal gyomormosást alkalmazott. Megállapította, hogy a fiatalember ismeretlen méreggel akart megválni az élettől. Bakó Imrét kihallgatni nem lehetett, mert állapota súlyos volt, azonban a gondos ápolás következtében állapota annyira javult, hogy holnap már valószínűleg maga fogja megmondani, milyen mérget vett be. Öngyilkosságát elkeseredésében követte el, mert hosszabb ideje állás nélkül állott.

— Szombaton és vasárnap nagyszabású park-ünnepély lesz Aradon. Mint már beszámoltunk róla, az aradi rendőrség rendezi két napon keresztül a parkünnepélyt, amely a szezon legérdekesebb mulatságának ígérkezik. Olyan attrakciókról gondoskodott a hozzáértő rendezőség, amelyek a legkényesebb izlésű közönséget is kielégítik. Külön érdekessége a parkünnepélynek a tombola, valamint az összes aradi artistaszámoknak bemutatkozása. Külön játékok lesznek ezenkívül és bizonyára felejthetetlen lesz az aradi rendőrség mulatsága, amelyre már hetek óta szorgos munkával készülnek a rendőrség alkalmazottai.

Elpusztították a sáskák egy afrikai angol gyarmat kukoricatermesztését

Kenya keletafrikai angol gyarmat kukoricatermesztését óriási sáskafelhők lepték el. A sáskahad szó szoros értelmében elpusztította az angol gyarmat egész tengertermesztését, úgyhogy Kenyában ebben az évben importkukoricát fogyasztanak majd. Egyetlen sáskaraj a sok közül, amit lemértek 100 kilométer hosszú és 12 kilométer széles volt.

— Az aradi rendőrség vakmerő betörés ügyében vezette be a nyomozást. Az éjszaka folyamán ugyanis álkulcsos betörők hatoltak be a Mocioniu-cában levő Pozsgay-szanatórium irodahelyiségébe. Az éjszakai látogatók feltörték az iroda iróasztalának fiókját és az itt elhelyezett két kis kizipéztárból 5000 lejt loptak el. A betörők tettük elkövetése után becsukták ismét a fiókokat és zártalanul távoztak, úgy, hogy a betörést csak a délelőtti órákban fedezték fel, amikor a fiókokból különböző iratokra volt szükség. Nyomban jelentést tettek a rendőrségnek és a megindított nyomozás ezideig még semmi konkrét eredményt nem érhetett el, miután a vakmerő betörők a legcsekélyebb nyomot sem hagyták hátra.

Vichy — 1934-ben

Korai még beszámolózt tartani az 1934-es vichyi-szezonról, mert hiszen a tulajdonképpeni szezon még csak most kezdődik, a zenekar még csak most zendít rá a „nyitány” nagyszerű hangjaira. Nem is beszélünk volna idő előtt a tradicionális nagy attrakciókról, ha az annyira várt löverseny napokról szerzett kellemes benyomásaink nem bizonyították volna be, hogy épp oly fénytel, épp oly nagyszerűen és épp oly gazdag programmal rendelkezik, mint eddig. Így módunkban áll a szezon nagyszerű szimfóniájából — már most — egynéhány harmonikus akkordot közvettíteni.

A fiatal korosztály 105.000 aranyfrankos „Reves d'or” nagydíja, amelyből 100.000 aranyfrank a nyerek között kerül kiosztásra, oly nagyszerű rendezésben folyik le, hogy 118 fiatal kanca és csikó vesz részt benne. A résztvevő lovak a különböző tenyészetek központok, mint: Chantilly, Maisons-Lafitte, Marseille, Lyon, Bordeaux, Avignon, stb. 2 éves kiválasztásának legnagyobb példányai.

A 300.000 frankos „nagydíjat” Vichy városa tűzte ki.

Mindenki, akit érdekel a futtatás, a legteljesebb bizalommal tekinthet erre a nagyszerű megrendezésre. Az összes „lóbarátok” — úgy tenyésztők, mint sportemberek és amatőrök — a legnagyobb örömmel várják.

Ne kísérletezzen egészségével, kérjen Ön is kimondottan eredeti
„OLLA”
ővszert,
mely megőrvi Önt nemzeti betegségektől. 3115

[Minden tablettán rajta van a BAYER kereszt] **Pyramidon** TABLETTÁK

— A postahivatal közli a rádióelőfizetőkkel, hogy a f. évi július hó 1-től esedékes rádióelőfizetési díjakról szóló nyugtákat, a rádióengedély számát jelző táblácskával együtt házhoz fogja kézbesíteni. A f. évi július hó 1-ig esedékessé vált hátralékos előfizetési díjakat továbbra is a főposta rádióosztályánál kell fizetni, ugyancsak az új engedélykérésénél is. Felkérhetnek a rádióelőfizetők a díjak késedelem nélküli kiegyenlítésére, vagy távollétük esetén lássák el megbízottaikat az esedékes rádióelőfizetési díjakkal, nehogy az előfizetések beszedése a posta számára megnehezíthetessék. Az előfizetési díjak legkésőbb e hó végéig kiegyenlítendőek.

— Orvosi hír. Dr. Fischer Ilona gyermekorvos, a szegedi egyetemi gyermekklinika v. tanársegéde rendeléseit Str. Romanului 7. szám alatt megkezdi.

— Minden magánalkalmazott érdeke a szakszervezet Str. Moise Nicoara 2. sz. alatti helyiségében f. hó 16-án, vasárnap délelőtt 10 órakor megtartandó tisztválasztó közgyűlésen megjelenni. A kellő taglétszám hiányában a gyűlés szervező értekezletre alakul át.

— A „Cirkusz csillaga” a Színházi Életben. E héten darabmelléklettel a „Színházi Élet” a nyári szezon legnagyobb sikerét. Bus Fekete László szindarabját: a „Cirkusz csillaga”-t közli érdekes képekkel tarkítva. Azok, akik nem látták a „Cirkusz csillaga”-t, biztos örömmel veszik ezt a darabmellékletet. A közkedvelt Interurban rovat e héten is megjelenik. 64 oldalas Rádióvilághíradó, 32 oldalas Gyermekújás és kézimunkamelléklet egészíti ki a „Színházi Élet” új számát, amelynek ára 20 lei.

URANIA

Ma, szombaton 3 (három), 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ -kor
Diákoknak engedélyezve!

Kacagó tarka tavasz!

Szenzációs Miki-egér és színes trükkfilm műsor.

Paramount Premier-Journal

Berlini állatkert
Miki álma
Neptun-bredalma
Miki, a repülő
A mama kedvence
Kis háborúság
Az elátkozott kastély
Az ellenállhatatlan jazz
Három kis malac

Vasárnap d. e. 9 és 16 órakor gyermekelőadás:

Kacagó tarka tavasz

11 és fél órákor: Fakeresztek, a legnagyobb háborús film.

SPORT

Megállapították a nemzeti bajnokság B-csoportjai által fizetendő összegeket

A nemzeti bajnokság bizottsága megállapította azokat a minimális összegeket, amelyeket a nemzeti bajnokság B) csoportjában szereplő egyesületek a vendégcsapatoknak fizetni kötelesek. A nyugati ligára vonatkozó összegeket alant adjuk:

Timisoara—Resita 4500 lej, Timisoara—Craiova 9000 lej, Timisoara—Lugoj 3000 lej, Timisoara—Petrosani 10.000 lej, Timisoara—Arad 3000 lej, Resita—Craiova 12.000 lej, Resita—Lugoj 6000 lej, Resita—Petrosani 14.000 lej, Resita—Arad 7000 lej, Craiova—Lugoj 8500 lej, Craiova—Petrosani 7000 lej, Craiova—Arad 10.000 lej, Lugoj—Petrosani 9000 lej, Lugoj—Arad 5000 lej, Petrosani—Arad 11.000 lej.

Negyedszer is újrajátszák a CAT—Romania-meccset

Bucurestiből jelentik: A Biroul Federal tegnapi ülésén foglalkozott a CAT felbontásával és mint az várható is volt, belátta a CAT igazát és a mérkőzés újrajátszását rendelték el. Így tehát a második mérkőzés újrajátszásra kerül és pedig a Biroul Federal rendelete értelmében Sibiuban. A két csapat vezetői semmisségi panasszal éltek a döntés ellen, a sibiui mérkőzést azonban minden körülmények között le kell játszaniuk. A mérkőzésre a Romania 3:1 arányú győzelemmel indul.

Fixirozták a B-liga megnyitó mérkőzéseit

Bucurestiből jelentik: A nemzeti bajnokság B) csoportja szeptember 23-án indul meg és az első forduló mérkőzéseit máris kisorsolták. Alant közöljük a B) csoport második kategóriájának mérkőzéseit, amelyek a következők:

Aradon CAA—UDR, Craiován CAT (RGMT)—Rovine Grivita és Lugojon Vulturii—Textila—Jiul AC.

Slavescu őrnagy — szövetségi kapitány

Bucurestiből jelentik: A futballszövetség Slavescu őrnagyot ruházta fel a szövetségi kapitányi ranggal, tehát a jövőben Slavescu őrnagy egyedül állítja össze a válogatott csapatot. Október 14-én tudvalevőleg Románia Lengyelországgal játszik nemzetközi mérkőzést, amelyre már Slavescu őrnagy állítja össze a román együttest.

O Vasárnap négy elsőosztályú meccset játszanak Aradon. A kerületi elsőosztályú bajnokságban négy meccs kerül vasárnap lebonyolításra és pedig a CAA-pályán: Tricolor—Soimi-CFR R. A., az AMEFA-pályán: Unirea—Intelegerea, az Olimpia-pályán: Juventus—Olimpia-PTT, a Tricolor-pályán pedig Alimentatie—SGA meccselnek.

O Perry — amerikai bajnok. A kitűnő angol Perry, aki az elmúlt évben is megnyerte Amerika tenniszbajnokságát, az idén is győzött a férfi egyesben és a döntőben Allison felett 6:4, 6:3, 3:6, 1:6, 8:6 arányban aratott győzelmet.

O 1:1-re áll a Gloria-CFR—Universitatea Camarasescu-kupa zónaközi döntő. Csütörtökön kezdtek meg a városi sporttelep tenniszpályán a Gloria-CFR—Universitatea Camarasescu-kupa zónadöntőt. Az első napon Wechsler (Gloria) 6:2, 6:3, 2:6, 6:1 arányban győzött Popescu (U.) ellen, Gábor (U.) 6:4, 5:7, 7:5, 6:3 arányban verte Gittát (Gloria-CFR).

O Nagy érdeklődés a vasárnapi vívóakadémia iránt. A vívósport hívei körében igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a vasárnapi vívóakadémia iránt, amelyet Pellegrini mester a Kulturpalotában lévő vívótermében délelőtt 11 órakor rendez. A vívók közül a legtöbben már tréningben vannak és így az egyes összecsapások szép és nivós sportot fognak hozni. Különös érdeklődésre tartanak igényt Altmann Endre asszói, aki ma az ország egyik legjobb kardvivója.

Asszonyom! Vigyázzon az egészségére!

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Chatelain készítmény Megbízható készítmény.

Ha az arca fonnyadni kezd, ha szemhéja rancos lesz, ha arcbőre elvesztette természetes pirját és ha haja gyérulni kezd, szabadon hagyva halántékát, ne ijedjen meg és ne próbáljon mindenféle dolgot szedni, hanem gondoljon arra, hogy a húgysav lassan de biztosan megmérgezi az emberiséget. Batran állíthatjuk, hogy a 30-40 év között lévő nők 80%, akik idő előtt megöregszenek, visszanyernék fiatalságukat, ha veséjüket megtisztítanak a mérgező anyagoktól.

Levonhatjuk azt a paradoxnak látszó következtetést, hogy ha megakarja örízni arcbréneket udeségét, akkor a veséit kell megtisztítani. Igyekezzen a húgysavat, ami a szervezetet elaraszolja és kifarasztja, feloldani és a szervezetéből eltávolítani. Az

URODONAL

nelkülözhetetlen minden no részere, aki nem akar idő előtt megöregedni.

Reorganizált csapattal utazik az AMEFA Bucurestibe

A vasárnapi balsiker után az AMEFA kettőzött erővel készült a Bucurestiben lebonyolításra kerülő Juventus elleni mérkőzésre, hogy a Venustól elszenvedett súlyos vereséget egy idegenben elért értékes győzelemmel korrigálja. Az AMEFA csapatában vasárnap néhány poszton hiányosságok mutatkoztak és ezeket olyként igyekeztek kiküszöbölni, hogy a csatársort átfurmálták.

Előrevonták Kovácsot, aki ezuttal mint összekötő fog szerepelni de helyét kapott a támadósorban Gerold is.

akinek gyorsaságában biznak az AMEFA vezetői. A védelemben Kovács örökét Csajka veszi vissza, a fedezetsor pedig marad változatlanul a vasárnapi. Az összeállítás tehát a következő:

Bugarin—Reinhardt, Csajka—Lingurár, Dvorzsák, Tóth—Cucula, Kovács, Blaskovits, Szurdi, Gerold.

A csapatot Czégka Tibor futball-szakosztály-vezető és Riebe tréner kísérik, míg tartalékként Reinholz utazik az együttesel. Az

AMEFA pénteken éjjel indult a fővárosba, hogy a vasárnapi meccsen pihenten állhasson ki az elkeseredett Juventus ellen, amely eddig már két meccset veszített el. A mérkőzést Teil sishisoarai bíró fogja vezetni.

O Betiltották a CAO—Universitatea vasárnapi mérkőzését. Vasárnapra, a bajnoki mérkőzések során Oradeán a CAO és az Universitatea mérkőzés kerülne lebonyolításra, azonban a meccset a katonai hatóságok betiltották, azzal, hogy ezen a napon repülő-meeting lesz Oradeán. A csapatok vezetősége és a futballszövetség Tatarescu miniszterelnöknek tiltakozik a mérkőzés betiltása ellen.

O A Bocskai leszerződött Belcsiket. A Bocskai tegnap leszerződött Belcsiket, a Nemzeti volt játékosát, aki Rómában már játszik is a Bocskai csapatában.

O Német—finn atlétikai verseny. Szombaton és vasárnap Berlinben kerül lebonyolításra a nagy érdeklődéssel várt német—finn atlétikai viadal, amely az Európabajnoksággal közel egyenrangú, nagy verseny lesz. A finnnek minimális győzelme valószínűbb.

Nagy gonddal készílik elő a budapesti mezőgazdasági kiállítást

A Budapesti Mezőgazdasági Kiállítás iránt, amely e hó 29-től október 8-ig tart, széles körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg. A mezőgazdasági termelés fokozása és tökéletesítése egyre nagyobb tért hódít, mert azok az államok is, amelyek ezelőtt kizárólag a gyáriparra helyezték a gazdasági fősúlyt, áttértek a mezőgazdasági termelésre is és ezáltal akarják érdekeiket megvédeni.

Ez a körülmény is fokozza a mezőgazdasági kiállítás iránti érdeklődést, mert a budapesti kiállításon szerzett tanulságos tapasztalatok alapján minden állam új irányokban fejlesztheti agrártermelését, melynek óriási nemzetgazdasági jelentősége és messzekiható hordereje van.

A budapesti mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottsága permanenciában van, hogy a jelentkezőket gyorsan és precízen elintézzze és úgy az egyéni, mint csoportos utazásokat teljes rendben lebonyolíthassa. Minden jelentkező a szokásos gondossággal kapja meg a helyét és mindazokban a kedvezményekben részesül, amelyeket a vásár

rendezőbizottsága a siker érdekében fontosnak és megvalósítandónak tart.

A kedvezmények között szerepel a féláru utazás is, azonkívül a vizumszerzés terén is a legmesszebbmenő könnyítéseket vezették be. Vannak olyan országok, amelyekből teljesen vizum nélkül lehet utazni Magyarországra. Tőlünk is úgy mehetnek át a résztvevők, hogy utólagosan szerzik meg a kedvezményes vizumot. A résztvevők számára ugy a művészi szórakozásokról, mint az ismereteket bővítő előadások és látványok sorozatáról gondoskodott a kiállítás rendezőbizottsága. Bátran állítható tehát, hogy ez a gazdasági kiállítás is feledhetetlen emlékeket hagy a résztvevők körében.

Egyébként aziránt is gondoskodás történik, hogy a legközelebbi napokban a külföldi utazási irodák és a kiállítás megbízottjai az összes részletekre kiterjedő tájékoztatást nyújtsanak a jelenkezőknek, és a felvilágosításokat lapunk legközelebbi számaiban mi is folytatjuk.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Mérsékelt érdeklődés mellett kezdődött pénteken az aradi gyümölcsbörze

A bírálóbizottság névsora — Közepes mennyiségű gyümölcsöt hoztak be a hetipiácra. — Marsieu Justin dr. mezőgazdasági kamarai elnök érdekes nyilatkozata

Általános érdeklődés előzte meg a szeptember 14—21. közötti aradi gyümölcsbörzét és kirakatversenyt, amely pénteken csak közepes érdeklődés mellett kezdődött meg. A kirakatversenyben résztvevő, már közölt kereskedőcégek közül visszalépett Birkenhener Miklós és Pálfi József (Lucullus-cég), tehát csak tíz üzlet vesz részt a küzdelemben. A kirakatverseny bírálóbizottsága Popescu Miklós kerületi mezőgazdasági igazgató vezetésével szombaton, kedden és csütörtökön délután 3—6 óra között járja végig az üzleteket, hogy megállapítsa, mely cégeket kell díjazni. A zsüri tagjai Pacuraru Brutus kereskedelmi és iparkamarai főtitkár, Domán Sándor kamarai alelnök, Jucu, a minisi vincellérskola igazgatója, Iancu állami gazdasági felügyelő és Muresan tanár. A bizottság természetesen csak e hó 21-én hozhat meg a díjak kiosztására vonatkozó határozatát.

Az aradi vasúti állomáson külön standot állítottak fel, amelyen dobozokban árusítják a gyümölcsöket. Pénteken délután a vasutnál a „Promontorul”-szövetkezet működött, vasárnap az Atlantica, hétfőn a Kozma-cég, csütörtökön pedig az Éles-cég végzi a feladatot. A keddi és szerdai beosztásról még nem határoztak.

Az aradi hetipiácra pénteken is sok gyümölcsöt hoztak be. A versenyben résztvevő termelők, viszonteladók az Avram Iancu-téri büffé kerül helyezkedtek el kitűnő, egészséges, vásárlásra ingerlő szép árakkal. Szakértők megállapítása szerint a hetipiácra a sok fajgyümölcsön kívül nagy mennyiségben hozták be gyöngébb árúkat is, de általánosságban megállapították, hogy most nem került a piacra több gyümölcs, mint a múlt pénteken.

A gyümölcsbörzére vonatkozóan kérdést intéztünk Marsieu Justin dr.-hoz, a Mezőgazdasági Kamara elnökéhez, aki az alábbiakat közölte velünk:

Valószínűleg ez év végéig meghosszabbítják a jelenlegi export-import-rendszert

A kormány gazdasági bizottsága tegnap foglalkozott az ügyvel

Bucurestiből az a feltűnő hír érkezett, hogy az e hó 20-án lejáró export-import rendszernek ez év végéig terjedő meghosszabbítását határozta el a kormány gazdasági bizottsága. Mint ismeretes, egy hónappal ezelőtt úgy döntött a gazdasági bizottság, hogy a jelenlegi ki- és beviteli rendszert csak szeptember 20-ig tartja fenn és október elsejétől teljesen új rendszer alapján fog lebonyolódni az ország külkereskedelme. A kompenzációs import-export engedélyek érvénye szintén most jár le és a különböző export érdekképviseletek vezetőségei naponta intervenáltak a kormánynál aziránt, hogy mindaddig, amíg a mostaninál jobb megoldást nem találnak, semmit se változtassanak a mai rendszeren, mert minden változás újabb megrázkódást okoz a gazdasági életben.

Egyébként is a Genében tanácskozó Népszövetség második osztálya már napok óta behatárolt foglalkozik a nemzetközi gazdasági kapcsolatok kimélyítésével s az áruszállítási és fizetési kérdések egyöntetű és praktikus megoldásának módozataival. Csütörtökön Genfben érkezett Lamoreux francia kereskedelmi miniszter is, hogy részt vegyen azokban a tanácskozásokon, amelyek őriási kihívással lesznek az európai államok egymásközötti állandó gazdasági érintkezésére. Hogy a jelenlegi kompenzációs szerződéseket többoldalú szerződéssé fogják-e átalakítani, vagy más új rendszer mellett döntenek, arról

— A kamara minden lehetőséget elkövetett, hogy az aradhegyaljai termelők minél több, kiváló minőségű gyümölcsöt hozzanak be ezen a héten. Dobszóval és előszóval hirdettük ki, azonkívül a Buletin Agricol-ban is felvilágosítottuk a népet és a vezetőket a teendőkről. Hogy a hetipiácra gyöngébb gyümölcsöket is hoztak? Az csak természetes, de ez nem baj. Minél több az áru, annál jobban lehet belőle válogatni, de különben a gyöngébbeket is el kell adni és ezáltal legalább a legszegényebb néposztály is hozzájuthat az olcsó gyümölcshöz. Elvégre nem telik mindenkinek arra, hogy kilogrammonként 10—14 lej adjon a prima szőlőért, amikor a gyöngébbeket 3—4 lejért is meg lehet venni. Nagyon szép szőlő, alma, barack és körte került be Paulisról, Minisról, Pancotáról és Mocreáról. A szőlőn kívül az alma és a barack is prima minőségű. A külföldre a Hegyaljáról mostanig nem szállítottak, de Erdély különböző városaiba annál több jutott. Különösen az alma és a dió iránt érdeklődik a külföld, elsősorban Franciaország, Belgium és Németország. Dióból tiszter ennyit is lehetne exportálni.

Ezeket mondta a Mezőgazdasági Kamara elnöke, aki éppugy, miútt a Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége, szintén sokat fáradozik a gyümölcsbörze sikere érdekében.

Végül közöljük, hogy a pénteki piacon szokatlan nagy rend volt, mert a piaci biztosok a legteljesebb igyekezettel ellenőrizték a forgalmat és az árusítók elhelyezkedését. De sajnálatos állapotok állapították meg a termelők, hogy a piaci helypénzt most is meg kellett fizetni.

A kirakatverseny résztvevői tegnap is sokat fáradoztak a siker érdekében, egész nap rendezték a kirakatokat, amelyben a termelők nevének feltüntetésével állították ki a gyönyörű, egészséges fajgyümölcsöket.

még nem érkezett jelentés. Slaveicu pénzügyminiszter, mint tegnap jelentettük, szintén Genfben utazott Románia képviselőjében és Bucarestből most azt közlik, hogy a genfi tanácskozások hatása alatt a Tatarescu-kormány gazdasági bizottsága valószínűleg ez év végéig meghagyja a mostani ki- és beviteli rendszert, megfelelő módosításokkal.

— Az augusztusi állami bevételek összege megközelít a kétmilliárd lejt. Az egymásnak ellentmondó hírekkel szemben a pénzügyminisztérium ma hivatalosan közölte, hogy ez év augusztus hó folyamán a rendes költségvetés javára a Banca Nationala utján egymilliárd és 165 és fél millió lej bevétele volt a kincstárnak, de ezenkívül az autonóm pénztárak 698 és fél millió lejt szállítottak az állampénztárba, mert a párisi egyezmény alapján emyly jut az államnak a Cam bevételeiből.

— A Kereskedelmi Testület közgyűlése. Meghívó. Az Aradi Kereskedelmi Testület szeptember 16-án, vasárnap délelőtt fél 12 órakor egyesületi nagytermében közgyűlést tart, amelyre az elnökség a tagokat azzal hívja meg, hogy amennyiben ezen a gyűlésen nem jelennek meg határozatképes számmal, akkor a szeptember 23-án, délelőtt 11 órára kitűzött második közgyűlés fog határozni, tekintet nélkül az ott megjelenendők számára. A közgyűlés tárgya: 1. Folyó ügyek és jelentések. 2. A Polgári jótékonyalap ajánlata a jövőnkre bekebelezett betegápolási szolgalmi jogok pénzügyi megváltása és ingatlana tehermentesítése iránt. 3. Szövetségünk adótörvénymódosítási terveze. A 16-i közgyűlést délelőtt 11 órai kezdettel választmányi ülés előzi meg. Kérjük egy a választmányának, mint a közgyűlésnek a tagjait, hogy a nagyon fontos és sürgős ügyekre tekintettel, lehetőleg teljes számban és pontosan jelenjenek meg a kitűzött helyen és időben. Tisztelettel: Domán Sándor elnök, Szöllösi Zsigmond dr. főtitkár.

3—4 szobás lakások

modern házban, központi fűtéssel,

november 1-re
előnyösen kiadók.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 333

Nézeteltérések a román-magyar ki- és bevitel pénzügyi elszámolása miatt

Harc két, magyarországi tüzfaelosztó vállalat között — Mostanig csak 2500 vagon tüzifa került kivitelre tőlünk a 15 ezer vagon kontingensből

Érdekes hírt jelentenek a magyar fővárosból a küszöbön álló román áruforgalmi tárgyalásokkal kapcsolatban, amelyeket tudvaleg e hó végére halasztottak. A magyarországi ipari képviselők már a budapesti kormány elé terjesztették javaslataikat és kívánásaikat a magyar ipar védelme céljából.

Behatóan megvizsgálták a magán-árcsere rendszert, amely a román-magyar áruforgalom alapját képezi és e körül komoly nehézségek mutatkoznak, amelyeknek nyomán a romániai áruszállítás átalakulása várható.

Az utóbbi napokban a magyar kormány is szigorításokat léptetett életbe a romániai beviteli forgalomban, válaszképpen az itteni korlátozó intézkedésekre. Többek között a magyar faveviteli engedélyek kiadását is korlátozták.

De valutáris téren is nehézségek mutatkoznak. Ugyanis a magyar petróleumfinomító vállalatok csak vonakodva veszik át a kompenzációs lejt, mert a magyar beföldi lej vásárlása számukra előnyösebb a romániai petróleum ellenértékének kifizetésére. A Magyar Nemzeti Bank most úgy döntött, hogy a magyarországi petróleumfinomítók elsősorban a kompenzációs lejt kötelesek átvenni és ezért az elszámolási zavarok megszűnnek.

Ezen a helyen említjük meg azt is, hogy a romániai favállalatoktól átveendő 15 ezer vagon tüzifából még csak 2500 vagon került elszállításra tőlünk és ezért a romániai fatermelők országos gyűlést tartanak a további teendők megbeszélése végett. A magyarországi többszáz ezer vagon tüzifa szétosztását az erdőbirtokosok részvénytársasága és a faforgalmi részvénytársaság végezte mostanig, de ez utóbbi javára újabb engedményeket adott a magyar kereskedelmi minisztérium. Emiatt a két faelosztó vállalat között elkeveredett harc indult meg.

— A pénteki aradi gabonapiácra kevés felhozatal volt és az intervenciós vásárlás dacára is a buza ára csak 420 lejben alakult ki. A múlt évi tengeri ára mázsánként 200 lej.

Magyar vagy német iratok románra,

román nyelvűeket magyarra vagy németre

fordít és hitelesít

T. SELAGIAN

hites tolmács és fordító.

Cím: Arad, Kereskedelmi Iskola épülete (Kulturpalota mellett) földszint, balra első ajtó. Hivatalos órák: d. e. 10—13-ig és d. u. 4—7-ig.

Syracuse csapágyfém indián védjeggyel 50 kg.-os originálládákban szállít. - Vezérképviselő: **Kálmán A. Részvénytársaság Arad**

Rádió műsor

— Romániai időszámítás —

SZOMBAT, SZEPTEMBER 15.

Bucuresti, 13: Déli zene lemezek. 14:40: Könnyű lemezek. 18: Motzoi-zenekar, vegyes zene. 19:20: Motzoi-zenekar. 20:15: Lemezek. 21: Grozowska Olimpia dalestie a rádiózenekar kíséretével. 21:20: Rádiózenekar. 23:30: Vendéglői zene. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána hanglemezek. 10:45: Hírek. 11: János jobbágy. (Felolvasás.) 11:40: Őszi kalap- és keztyűdivat. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13:05: Hetényi-Heidlberg Albert—Buday Dénes—Sebő Miklós triója. 14:30: Virány László szalonzenekara. 17: A Rádióélet ifjusági felőrája. 18: A Magyar Cserkész ifjusági lap vidám műsora előadása. 19: A Nemzeti Munkahét. 19:35: Teleky Sándor magyar nótákat énekel Csorba Dezső és cigányzenekara kíséretével. 20:50: Vigjátékelőadás a Stúdióból. „Fruska”. Vigjáték 3 felvonásban. 22:34: Hírek. időjárásjelentés. 22:55: Kilyéni Ede zongorázik. 23:40: Az államrendőrség fuvószenekara. Vezényel Szöllősy Ferenc. — Bécs. 13: Lemezek. 14:10: Lemezek. 15:10: Művészlemezek. 17:15: Vidám bécsi képeskönyv. 17:35: Citeranegyves. 18:05: Állástalan zenekar. 20: A zene folytatása. 23:20: Rádiózenekar. 0:45—2: Fox-jazz. Roland énekessel. — Belgrád. 12: Lemezek. 13:05: Paunescu-zenekar Davidovics Mihály népdalaival. 19: Lemezek. 20: Mandrino Miklós csellózik. 21:30: Operett. 24: Vendéglői zene. 0:30—1: Tánclemezek. — Deutschlandsender. 7:20: Könnyű zene Königsbergből. 13: SA fuvószenekar Dortmundból. 14: Vidám lemezek. 20:05: Német házi zene, hegedű, ének és zongora. 21:10: Ragyogó őszi, nagy tarka est zenével. — Köln. 18:20: Ifjusági ének és zene. 20: Táncczene. 21:15: Nagy west-fáliai est Hagenből. 23:20—2: Nagy táncest. — Königsberg. 6: Lemezek. 7:20: SA zenekar, könnyű zene. 12:30—14: Szórakoztató zene. 14:05—15:30: Német szerzők lemezei. 17: Kis rádiózenekar. 19:55: Beethoven: Eroica-változatok fúgával. 23:30—0:30: Táncczene. — Leipzig. 7:25: Szórakoztató zene. 13—15: Könnyű zene. 17: Szimfonikusok Koderle baritonnal. 19:25: Rádiózenekar. Operett-részletek. 21:10: Humoristák ve enye, tarka est Drezdából éjfélig. — Milano. 12:30: Lemezek. 14—15:15: Trió. Közben: 14:30: Lemezek. 21: Lemezek. 21:45: Wolf—Ferrari: Susanne titka, egyfelvonásos vígopera. — Pozsony. 13:15: Lemezek. 18:50: Lemezek. 19:15: Magyar műsor. 21:45: Lemezek. 22: Símek Vilmos hegedű. 22:30: Segal-Rosenbach tenorista héber dalokat énekel. — Róma. 14:05—15:15: Lemezek. 18:10: Szabatsko zongoraművész. Mazzioti tenor. Platánia bariton, Lacorini szoprán hangversenye. 21:30: Vegyes hangverseny. 1: Táncczene. — Varsó. 7:45: Egyházi ének, lemezek. 13:10: Táncczene. 16:45: Új lemezek. 18: Hegedű- és zongoraszonáták. 20: Jazz két zongorán dalokkal. 23: Reklám, zene. 23:15: Kávéházi táncczene. 0:35: Könnyű és tánclemezek. 1: Táncczene.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 16.

Bucuresti. 11:45: Egyházi zene. 12: Rádiózenekar. 14:40: Könnyű lemezek. 18: Marcu-zenekar, vegyes zene. 20:15: Rádiózenekar. 22:10: Rádiózenekar. —

Budapest I. 10:15: Hírek. 11—12:10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. 12:15—13:15: Evangélikus istentisztelet. 13:30: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 15: Hanglemezek. 16:45: Berend Endre szalonzenekara. 17:30: „Hermann Ottó”. Lambrecht Kálmán dr. előadása. 18: Rácz Béla és cigányzenekara. 18:40: A Rádióélet őszi rádióadásversenyének ismertetése. 19:15: „A tenger napzámosai”. Zilahy Lajos előadása. 19:50: Keleti Lili zongorázik. „Táncczene a rokokótól napjainkig”. 20:35: Szász Ilia és Sarkadi Aladár vidám előadói estje. 21:25: Sporteredmények. 21:45: Részletek Offenbach operettjeiből. Előadja Szabó Ilonka, Halmos János és a Budapesti Hangverseny Zenekara. Vezényel Vaszy Viktor. 23:10: Hírek. 23:20: A Mándits jazz-zenekar műsora. 24: Magyar Imre és cigányzenekara. — Bécs. 11: Lemezek. 13:30: Rádiózenekar. 17:30: Tánclemezek. 18:30: A Weis női vonósnégyes játéka. 19:40: Bazilides Mária (alt) Kodály-dalokat énekel. 21:05: Heller: A bolondok udvara. (Operett Mikszáth; A szelistyei asszonyok című regényéből). 23:35: Brunner-jazz. Utána: Bécsi zene. — Belgrád. 13:05: Fuvószenekar. 17: Rádiózenekar. 18: Lyubics Ede népszerű dalokat ad elő a Panneti-zenekarral. 20: Lemezek. 20:50: Népdallemezek. 23:30: Lemezek. Utána: Vendéglői zene. — Breslau.

15:10: Az esernyő, jelenet. 15:35: Falusi hanglemezkabaré. 17: Könnyű zene. 21: Breslau és Berlin közös estje. Zenei stafétafutás címen 2-ig. — Deutschlandsender. 13: Déli zene Kölnből. 14: Géczy Barnabás lemezei. 14:10: Zene Kölnből. 16: Puccini-lemezek. 19: Vidám vélemények. 19:50: Tánclemezek. — Kassa. 16:30: Prága. 18:30: Rádiórevü. 19:55: Magyar hírek. 21:55: Spes Sándor: Az okkultizmus. 22:10: Lemez. — Königsberg. 7:15—9:15: Kikötői zene Hamburgból. 13: A danzigi városi zenekar szórakoztató zenéje. 17:20: Kis rádiózenekar, könnyű zene. 19:30: A Hermann-nővérek hegedű- és zongorajátéka. Utána: Táncczene. — Leipzig. 12:20: Bach 71. kantátéja. 13: Katonazenekar térzenéje. 17:20: A drezdai filharmonikusok hangversenye. 19:40: A jénaei harmonikaegylet hangversenye. 21: Szimfonikusok. Német operák részletei. — Róma. 13:30: Lemezek. 14: Reklámhangverseny. 14:30: Lemezek. 18: Hangszer- és énekverseny. 21:45: Spanyol és délamerikai zene. 23: Kálmán-est. — Varsó. 13:15: Szimfonikus zene Holzmann hegedűművésszel. 16:15: Dallemezek. 16:35: A Léhner-vonósnégyes lemezei. 17:20: Bender basszus éneke. 18: Táncczene dalokkal. 21: Szimfonikus zenekar. Utána: Vendéglői táncczene.

KÖNYVEK

A meghódított élet. Lelkes, szenvedélyes és fantasztia embereket rajzol Virgilio Brocchi, ez a lelkes, szenvedélyes író, akik félig szentek és félig örültek, de törhetetlenül mennek a maguk hitének lobogója alatt. Virgilio Brocchi a legmagasabb idealizmus, a legnemesebb humanizmus fűti: e tekintetben Barbusse-vel vetekedik. „A meghódított élet” (Il Posto nel Mondo) Brocchi remek regénye, Komor Zoltán kitűnő fordításában, remek fehér papíron, Atheneum-kiadásban, 330 oldalon, egész vászonkötésben 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az Atheneum-újdonságok jegyzékét.

Francia szótár propaganda-kiadás. Az Ujváry-féle magyar-francia és francia-magyar kéziszlótár Velledits nyelvtanár átdolgozásában propaganda-kiadásban jelent meg. Elegáns, könnyen kezelhető alakban, egyetlen 600 oldalas kötetben tartalmazza a teljes francia-magyar és magyar-francia anyagot, a mely a közhasználatu szavak és a teljes irodalmi szókinccsen kívül magában foglalja az ipar, kereskedelem, a technika, sőt a politika és a sport szavait és teljes sikerrel oldja meg a szavak pontos, rendszeres és tömör értelmezését. Csinos, zöldszínű egészvászonkötésben, rendkívül finom, famentes papíron, olvasható szedéssel, mindkét rész egy kötetben 150 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a szótárak és nyelvkönyvek jegyzékét.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

A gyönyörű őszi Atlanti-óceáni szigeti utazások.

Október 6—21-ig „Milwancke”
November 3—18-ig „Milwancke”

Madeira, Kanári-szigetek, Marokko,
Spanyolország, Wight-sziget.

Elvezetdus utazások a napsugaras délen.

Üdülés és szórakozás a kényelmes luxuszőzősökön.

Utiköltség: I. utazás Lei 14700,
a II. és III. utazás Lei 8200-tól.

Jelentkezés és prospektus:

Hamburg-Amerika Linie
képviselőténél

Künstler Utazási és Vizumirodában

Arad, Bul. Regina Maria 24.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lei. :- szó 2 lel. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Német-román kisas zony elemista leánykázhoz délutánra felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóháza. 3821

TISZTESSÉGES, szorgalmas mindenés könyvvél október 1-re felvétetik. Ungurean, P. Avram Iancu 12. 3818

RENDSZERETŐ perpekt mindenés-főzőnő okt. 1-re jöletéssel felvétetik. Festék-üzlet, Str. Metlanu 6. 3823

Fehérnemű-javitást gépen, házhoz járva, napi 25 lejért vállalok. Strada Dr. R. Velicu 20.

LAKÁS.

Új házban 3 szobás hallos, erkélyes és balkonos modern elsőemeleti lakás kiadó Bul. Dragalina. Bővebbet Strasser harisnyaház, varosházával szemben. 3822

1 vagy 2 butorozott szoba, különbejárattal és fürdőszobahasználattal, azonnalra kiadó. Str. Muresului 1, Bulev. Reg. Ferdinand sarok.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hidraulikus olajprést és egy 21. „Gauz”-hengerezéket keresek vételre. Eladok 50 HP. indikált féltabil gőzgépet. Közvetítőket díjazom. Ing. Elias Gyözö Timisoara, IV. Bulev. Duca 27. 8416

FIGYELEM! Börgarniturák 5000 lejű, cseresznye ebédli. uziszoba, fehér konyha 1800 lej, Singer varrógépek, fehér előszoba fal 500 lejű, csillárok 1200, fali órák, márkás zongorák és hegedűk, hálószobák 3500-tól, szőnyegek, 6 és 12 személyes ezüst, írógép, schöberli fotel, vitrinek, konyhaszekrények, Meidinger-kályhák stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt tlmisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul Reg. Maria 13. Dácia mellett.

Írógépet, használtat, jókarban levőt, megvételre keresek. Roth fakereskedő, Piata Stefan cel Mare 16.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napon veszünk. COMISIO biz. üzlet. Bul. Reg. Maria 13.

Egy kis Wertheim kassza

Jó állapotban

megvételre kerestetik

Cimeket az Aradi Közlöny kiadóháza kérjük leadni.

Ures vas- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóháza.

Egy komplett francia moderna dióhálo eladó. Str. N. Oacu 14. 3821

Eladók: 3×4 keleti perzsa, hazai perzsa, ebédli, komplett háló, gyapjufonal perzsa-osomózáshoz, rövid keresztthuros zongora, disztárgyak, ezüst gyertyatartók stb. — Kerestünk: hálószobákat, ebédliket, szőnyeget, disztárgyakat, ezüst-tárgyakat. — Kerestünk ügyes perzsa-csomózó leányokat. „ARS” bizom. üzlet, Str. Eminescu 30., Ortutay-palota. 324

ELLÁTÁS.

1—2 diákok teljes ellátásra gondos felügyelettel elvállalok, a licummal szemben: Bulev. Carol 81., I. emelet 4. ajtó. 3250

INGATLAN.

Bérház 8 lakással, tüszerezlettel olcsón eladó. Str. Horatiu 18. 3817